

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูลเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสนทนากลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ตามโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูลใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ตามโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูลใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า

#### บริบทของพื้นที่จังหวัดสตูล

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดสุดเขตแดนใต้ของประเทศไทย ด้านฝั่งทะเลอันดามัน ห่างจากกรุงเทพฯ 973 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

**ทิศเหนือ** ติดต่อกับ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

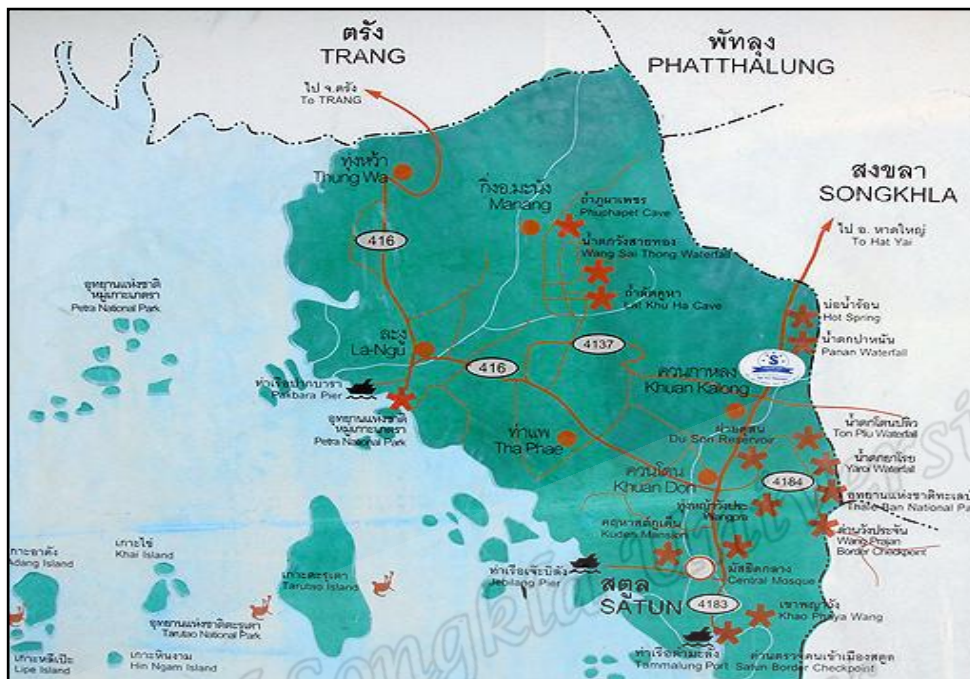
**ทิศใต้** ติดต่อกับ รัฐเปอร์ลิสและรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

**ทิศตะวันออก** ติดต่อกับ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาและรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย

**ทิศตะวันตก** ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

โดยพื้นที่บนบกมีเทือกเขาบรรทัดและสันกาลาคีรีเป็นเส้นกั้นอาณาเขต ระหว่างจังหวัดสตูลกับจังหวัดอื่น ๆ และประเทศมาเลเซีย การปกครองแบ่งออกเป็น 7 อำเภอคือ อำเภอเมืองสตูล อำเภอกวนโดน อำเภอกวนกาหลง อำเภอท่าแพ อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้าและอำเภอมะนัง

แผนภาพที่ 4.1 แผนที่จังหวัดสตูล



ที่มา: <http://www.thailand-map-guide.com/satun.php>

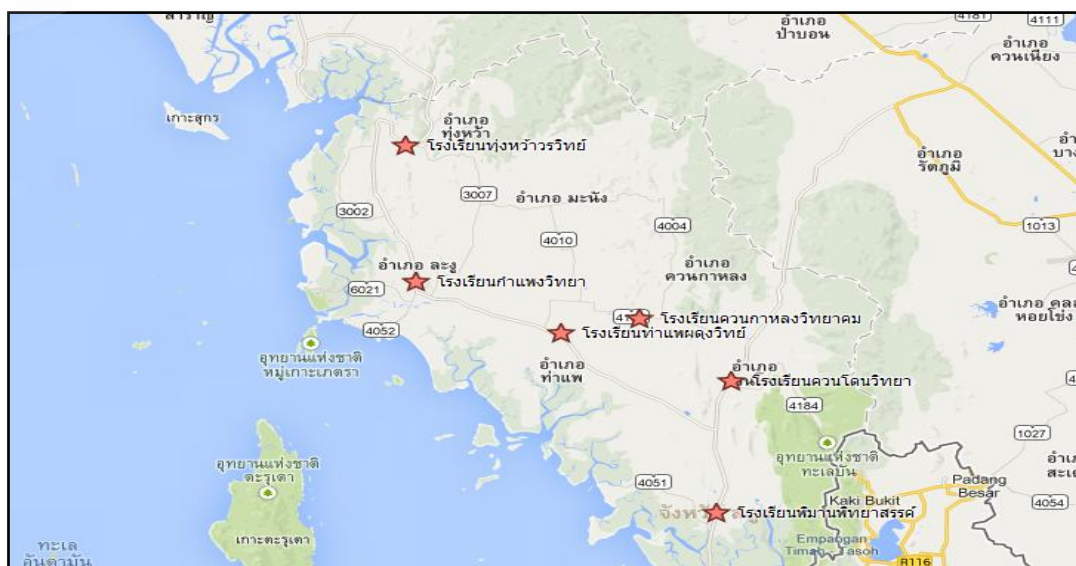
### ภูมิหลังทางด้านศาสนาของประชากรและนักเรียนโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูล

จังหวัดสตูลเป็นหนึ่งใน 4 จังหวัดของ ประเทศไทย ที่มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 67.8 ซึ่งส่วนใหญ่มีเชื้อสายมลายู มีมัสยิดกลางประจำจังหวัดคือ มัสยิดมาบังรองลงมาคือชาวพุทธซึ่งมีอยู่ร้อยละ 31.9 และที่เหลือคือศาสนาคริสต์

ในจังหวัดประชากรมีประมาณ 309,793 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ในจำนวนนี้มีประชากรร้อยละ 9.9 อ้างว่าพวกเขาสืบเชื้อสายมาจากชาวมลายู โดยชาวไทยเชื้อสายมลายูในสตูลมีความแตกต่างจากชาวไทยเชื้อสายมลายูในแถบ ปัตตานี แต่จะมีวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกับชาวมลายูใน รัฐเคดาห์ (ไทรบุรี) และได้รับการผสมผสานกับอิทธิพลของวัฒนธรรมไทย ชาวสตูลที่มีเชื้อสายมลายูแต่เดิมใช้ภาษามลายูเคดาห์ ในการสื่อสาร แต่ในช่วงระยะเวลาไม่ถึงหนึ่งร้อยปีชาวสตูลก็สืบทอดภาษามลายูถิ่นของตน เยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีไม่มีใครพูดภาษามลายูถิ่นได้เช่นเดียวกับเยาวชนในตัวเมืองปัตตานีและยะลา แต่ยังมีเหลือประชาชนที่ยังใช้ภาษามลายูถิ่นได้ 13 หมู่บ้าน ใน 3 ตำบล คือ ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลคำมะลิ่ง และตำบลบ้านควนเท่านั้นที่ยังใช้ใน

การอ่านคุดชะห์บรรยายธรรมในมัสยิด นอกนั้นใน ชีวิตประจำวันชาวสตูลนิยมพูดภาษาไทยมากกว่า ซึ่งแตกต่างจากชาวไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสที่ร้อยละ 80 ยังใช้ภาษามลายูได้ มีเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่เป็นกลุ่มสังคมเมืองซึ่งพูดมลายูได้เล็กน้อยหรือพูดปนภาษาไทย พื้นที่ของการอาศัยและ ภาษาพูด ยังคงส่งผลไปสู่การเรียนศาสนาภาคฟิรฎูฮีนและการเรียนอัลกุรอานด้วย กล่าวคือ ในพื้นที่อำเภอเมืองสตูล ควน โคน ท่าแพ ที่มีลักษณะทางสังคมอิสลามเข้มแข็ง มีคนเชื้อสายมลายูเยอะ จะมีการเรียนการสอนศาสนาในหมู่บ้าน ตามมัสยิด โรงเรียนตาดีกา และปอเนาะนิยมส่งลูกหลานเรียนปอเนาะ หรือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผู้ใหญ่ คนชรานิยมเรียนศาสนา กันทุกสัปดาห์ตามมัสยิดและปอเนาะ และจะแต่งงานกันระหว่างครอบครัวมุสลิมเท่านั้น ทำให้ส่งผลต่อการเรียนและความเข้าใจศาสนาของคนในพื้นที่ เด็กนักเรียนที่มาจากพื้นที่เหล่านี้มักจะมีพื้นฐานทางศาสนาดี อาทิ อัลกุรอานดีและท่องจำได้ ต่างกับพื้นที่อำเภอละงู และทุ่งหว้า จะมีการเรียนการสอนกันน้อยตามมัสยิดและ โรงเรียนปอเนาะแต่ก็มีการเรียนของเด็กๆที่โรงเรียนตาดีกาในวันเสาร์และอาทิตย์ ทำให้เด็กๆมีความรู้ศาสนาปานกลางแต่ไม่เด่นเหมือนกับเด็กๆในอำเภอเมืองและควน โคน ส่วนอำเภอควนกาหลงเป็นพื้นที่ที่มีคนอพยพจากจังหวัดนครศรีธรรมราชมาอยู่ในที่ดินจัดสรรของนิคมและส่วนใหญ่เป็นคนพุทธ มีคนมุสลิมเข้าไปอยู่เป็นส่วนน้อย และมีการแต่งงานข้ามศาสนากัน เมื่อเกิดการหย่าร้างก็มักจะให้ลูกหลานไปอาศัยกับย่าและยาย ส่งผลให้ไม่ได้เรียนศาสนา อัลกุรอาน แต่ความต้องการของพ่อหรือแม่ที่เป็นมุสลิมถึงแม้ลูกจะใช้ชีวิตอยู่กับย่าและยายก็อยากให้ลูกได้เรียนศาสนาอิสลามเมื่อเข้าเรียนที่โรงเรียน ทำให้มีพื้นฐานทางศาสนาหรือเกือบจะ ไม่มีเลยทำให้มาเรียนวิชาอิสลามไม่ทันเพื่อน อ่านภาษาอาหรับไม่ได้ อ่านอัลกุรอานไม่ได้ เป็นอุปสรรคในการเรียนพร้อมกับเพื่อน จึงทำให้เด็กมีปัญหาในการเรียนการสอนอิสลามในโรงเรียนในพื้นที่มากกว่าโรงเรียนในอำเภออื่นๆ

#### แผนภาพที่ 4.2 Mapping โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูล



โรงเรียนในฝันจังหวัดสตูล มีศูนย์อิสลามศึกษาของโรงเรียน ตามโครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ซึ่งมีศูนย์ประสานงานอยู่ที่โรงเรียนควนโดนวิทยา โดยมีโรงเรียนจำนวน 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง โรงเรียนควนโดนวิทยาตั้งอยู่ในอำเภอกวนโดน โรงเรียนกำแพงวิทยาตั้งอยู่ในอำเภอละงู โรงเรียนท่าแพผดุงวิทย์ตั้งอยู่ในอำเภอท่าแพ โรงเรียนทุ่งหว้าวรวิทย์ตั้งอยู่ในอำเภอทุ่งหว้า และโรงเรียนควนกาหลงวิทยาคม "นิคมวัฒนา" ตั้งอยู่ในอำเภอกวนกาหลง

#### 4.1 สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์เจาะลึก

ตาราง 4.1 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์เจาะลึกจำแนกตามเพศ

รายการ		จำนวน	ร้อยละ
1.ครู	ชาย	5	50
	หญิง	5	50
	รวม	10	100
2.หัวหน้างาน/กลุ่มสาระ	ชาย	3	50
	หญิง	3	50
	รวม	6	100
3.ผู้บริหารโรงเรียน	ชาย	5	83.3
	หญิง	1	16.6
	รวม	6	100
4.ผู้ทรงคุณวุฒิทางอิสลามศึกษา	ชาย	5	100
	หญิง	-	0
	รวม	5	100
	รวม	27	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์เจาะลึกในด้านเพศเป็นชายและหญิงของผู้เป็นครูและหัวหน้างาน /กลุ่มสาระมีสัดส่วนที่เท่ากันร้อยละ 50 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจะมีจำนวนเพศชายมากกว่าหญิงคิดเป็นร้อยละ 83.3 และส่วนผู้ทรงคุณวุฒิทางอิสลามศึกษาจะมีเฉพาะเพศชายเท่านั้น

ตาราง 4.2 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์เจาะลึกในด้านวุฒิการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.ครู		
ปริญญาตรี	10	100
ปริญญาโท	-	-
อื่นๆ	-	-
รวม	10	100
2.หัวหน้างาน/กลุ่มสาระ		
ปริญญาตรี	6	100
ปริญญาโท	-	-
อื่นๆ	-	-
รวม	6	100
3.ผู้บริหาร โรงเรียน		
ปริญญาตรี	-	-
ปริญญาโท	6	100
อื่นๆ	-	-
รวม	6	100
4.ผู้ทรงคุณวุฒิทางอิสลามศึกษา		
ปริญญาตรี	1	20
ปริญญาโท	4	80
อื่นๆ	-	-
รวม	5	100
รวม	27	100

จากตาราง 4.2 พบว่าข้อมูลสถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์เจาะลึกในด้านวุฒิการศึกษาของผู้เป็นครูและหัวหน้างาน /กลุ่มสาระ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 100 ส่วนผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ทรงคุณวุฒิทางอิสลามศึกษา จะมีมีการศึกษาระดับปริญญาโทมากกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 100 และ 80 ตามลำดับ

## 4.2 สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูล

### 1. ด้านการเตรียมความพร้อมหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร และครูพบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูล ด้านการเตรียมความพร้อมหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในปัจจุบัน สามารถนำเนื้อหามาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ว่า

“ฉันมีความรู้ ความเข้าใจกับหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในปัจจุบันเป็นอย่างดี สามารถนำเนื้อหา มาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้”

(วรรณิ เล็มโคย, 16 มิถุนายน 2555)

“ดิฉันมีความรู้ ความเข้าใจกับหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในปัจจุบันในระดับดี โดยศึกษาจากคู่มือหลักสูตรแกนกลาง”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

“มีความรู้ ความเข้าใจกับหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในปัจจุบันอยู่บ้างตามสภาพของผู้บริหาร”

(สุภาพ เจริญผล, 20 มิถุนายน 2555)

1.2 ด้านการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับการอบรมชี้แจง เพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในปัจจุบันเป็นอย่างดี โดยได้รับการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในระดับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาและจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 1-6 ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“เป็นเรื่องปกติในการได้รับการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาผนวกกับตนเองเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และครูสอนอิสลาม

ศึกษาไปพร้อมๆกัน ต้องเข้ารับการอบรมวางแผนการใช้หลักสูตรทั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมที่ 16 และจังหวัดสตูล และโรงเรียนไปพร้อมกัน และทำได้อย่างดี”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

“ได้รับการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในระดับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“ได้รับการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแต่ไม่เคยได้รับการชี้แจงจากท่านศึกษานิเทศก์เลย”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

แต่ก็มีบางท่านที่กล่าวว่าจะไม่ค่อยได้รับการดูแลเนื่องจากการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 เท่าที่ควร ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“ได้รับการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในเบื้องต้น แต่เป็นจำนวนน้อยครั้งมาก ไม่ค่อยจะต่อเนื่องเท่าที่ควร ”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

“ไม่ได้รับการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาโดยตรง แต่ได้รับการอบรมหลักสูตรในภาพรวมเท่านั้น”

(ฮายาตี หลีเฮวี่, 27 มิถุนายน 2555)

1.3 ด้านการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องและจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่ามีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องและจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษาเป็นอย่างดีโดยที่มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องและจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษาทั้งจากคู่มือหลักสูตรแกนกลางและเนื้อหาในอินเทอร์เน็ตดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องและจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษาทั้งจากคู่มือหลักสูตรแกนกลางและเนื้อหาในอินเทอร์เน็ต”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

“มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องและจัดทำเอกสารการเรียนรู้หลักสูตรอิสลามศึกษา และมีการสอบถาม ปรัชญาเกี่ยวกับเพื่อนครู มีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนและแบบฝึกหัดด้วย”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“มีการศึกษาค้นคว้าเองจากคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการเตรียมการสอนและจัดการเรียนการสอนและจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษา”

(ซาเราะ วัตนะ, 27 มิถุนายน 2555)

1.4 ด้านการจัดทำเอกสารหลักสูตร หนังสือเรียนประกอบการเรียนและศึกษาค้นคว้า ส่วนใหญ่จะใช้คู่มือหลักสูตรและหนังสือจากกระทรวงศึกษาธิการเช่น คู่มือการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาและ มีการใช้หนังสืออิสลามศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีหนังสือเรียนแต่มีการจัดทำเอกสารหลักสูตร หนังสือเรียนประกอบการเรียนและศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งจัดทำแบบฝึกหัดเองดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“มีการจัดทำเอกสารหลักสูตร หนังสือเรียนประกอบการเรียนและศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งจัดทำแบบฝึกหัด”

(ยะฟาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)

“มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาและ มีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนในบางหน่วยการเรียนรู้ใช้หนังสืออิสลามศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีหนังสือเรียนแต่มีการจัดทำเอกสารหลักสูตร หนังสือเรียนประกอบการเรียนและศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งจัดทำแบบฝึกหัดเอง”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“โรงเรียนมีการใช้หนังสืออิสลามศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่มีหนังสือเรียนมีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนในบางหน่วยการเรียนรู้”

(วรณี เส็ม โดย, 16 มิถุนายน 2555)



“มีเอกสารหลักสูตร ไม่ได้ใช้หนังสืออิสลามศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ใช้ใบความรู้จัดทำเอง”

(อิธวัฒน์ สันติเพชร, 17 มิถุนายน 2555)

1.5 ด้านการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อและจัดบรรยากาศการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมและสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระและครูส่วนใหญ่เห็นว่า “ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพียงพอ ไม่บกพร่อง ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อ การจัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ และจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและสถานที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาเป็นอย่างดีและมีห้องละหมาดสมบูรณ์เรียบร้อยเหมาะสมกับการปฏิบัติศาสนกิจมีห้องเรียน ไอซีที อิสลามศึกษา ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“ในการเรียนการสอนอิสลามศึกษาที่โรงเรียน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพียงพอ ไม่บกพร่อง ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อและจัด บรรยากาศการเรียนรู้การจัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ”

(ฮายาดี หลีเยวี่, 27 มิถุนายน 2555)

“ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอไม่มีปัญหาในเรื่องงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อ และจัดบรรยากาศการเรียนรู้และมีห้องละหมาดสมบูรณ์เรียบร้อยเหมาะสมกับการปฏิบัติศาสนกิจและเป็นที่น่าภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง”

(ยะฟาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)

“ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากพอสมควร ในการจัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ศาสนกิจและซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อและจัดบรรยากาศการเรียนรู้ทำให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี และมีห้องละหมาดสมบูรณ์เรียบร้อยเหมาะสมกับการปฏิบัติศาสนกิจและห้องเรียน ไอซีที อิสลามศึกษาเป็นที่เชิดหน้าชูตาของโรงเรียน”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอ มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อ และจัดบรรยากาศการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม ครบถ้วนยกเว้นเครื่องโปรเจกเตอร์เท่านั้นไม่มีในห้องอิสลามศึกษาโดยเฉพาะ ต้องไปใช้ในห้องหมวดสังคมและมีอาคารละหมาดสำหรับปฏิบัติศาสนกิจในตอนเที่ยง”

(ใจรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

1.6 ด้านการจัดห้องเรียน จำนวนนักเรียน และจำนวนครูอย่างเหมาะสมและพอเพียง โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการจัดห้องเรียนและจำนวนครูผู้สอน ยกเว้นสามโรงเรียนที่มีปัญหาคือบางโรงเรียนมีครูแค่หนึ่งคนสอนเด็กทั้งโรงเรียน บางโรงเรียนรวมนักเรียนสองห้องไว้เป็นห้องเดียวกัน สอนรวมสองห้องทำเป็นห้องเดียวและบางห้องมีนักเรียนรวมกัน 55 - 60 คน และลดคาบสอนต่อห้องจาก 2 คาบเป็น 1 คาบต่อสัปดาห์ ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“มีการจัดห้องเรียนเหมาะสม มีจำนวนนักเรียนสามสิบคนต่อห้อง และจำนวนครูอย่างเหมาะสมและพอเพียง”

(นิรัตน์ เสมอภพ, 19 มิถุนายน 2555)

“มีการจัดห้องเรียน จำนวนนักเรียน และจำนวนครูอย่างเหมาะสมและพอเพียง มีครูอิสลามศึกษาจำนวนสองคนมีนักเรียน 40 คน”

(อารี ยุทธการกำธร, 8 กันยายน 2555)

“มีการจัดห้องเรียน จำนวนนักเรียน และจำนวนครูอย่างเหมาะสมและพอเพียง ไม่ได้รวมห้องสอนแต่แยกห้องสอน มีครูอิสลามศึกษา จำนวน 5 คน”

(นิรัตน์ สุขสวัสดิ์, 17 มิถุนายน 2555)

“ครูหนึ่งคนต่อนักเรียนสองร้อยห้าสิบคน มีครูอิสลามศึกษาแค่คนเดียว สอนนักเรียนทั้งโรงเรียน”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“มีครูไม่พอเพียง มีครูอิสลามศึกษา 2 คน สอนรวมห้องเรียนสองห้องเป็นห้องเดียวบ้างคือรวมนักเรียนสองห้องมาเรียนร่วมกันในหนึ่งคาบเรียน และบางห้องก็เรียนแค่หนึ่งห้องเรียนบ้าง”

(น้อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“โรงเรียนมีครูอิสลามศึกษา 3 คน มีจำนวนห้องเรียน 43 ห้อง มีการจัดห้องเรียนรวมสองห้องทำเป็นห้องเดียวและการสอนยังไม่เหมาะสมและพอเพียงคือนอกจากสอนรวมสองห้องทำเป็นห้องเดียวแล้วบางห้องมีนักเรียนรวมกัน 55 - 60 คน และลดคาบสอนต่อห้องจาก 2 คาบเป็น 1 คาบต่อสัปดาห์”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“มีการจัดห้องเรียนรวมห้องเรียนสองห้องเป็นห้องเดียว และมีจำนวนครูสามคน”

(สุภาพ เจริญผล, 20 มิถุนายน 2555)

1.7 ด้านทำการสอนอิสลามศึกษา ตรงตามวิชาเอกและคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร และหัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระส่วนใหญ่เห็นว่า ครูทำการสอนอิสลามศึกษา ตรงตามวิชาเอกและคุณวุฒิ และครูส่วนใหญ่จะเรียนจบมาทางวิชาเอกอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีบ้างที่เรียนจบเอกสังคมศึกษาแต่มีวุฒิทางศาสนาอิสลามชั้นแจ่มตะวัฏลีฎและชั้นสิบชะนาวีคังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“ครูสอนตรงตามวิชาเอกและคุณวุฒิและครูทั้งหมดจะเป็นครูเอกอิสลามศึกษา จาก มอ.ปัตตานี”

(สุภาพ เจริญผล, 20 มิถุนายน 2555)

“ครูสอนตรงตามวิชาเอกและคุณวุฒิส่วนใหญ่จะเป็นครูเอกอิสลามศึกษา จาก มอ.ปัตตานี”

(จำแนก เรื่องตึก, 27 มิถุนายน 2555)

“ตรงตามวิชาเอกและคุณวุฒิเป็นครูเอกสังคมศึกษามีวุฒิทางศาสนาชั้นชะนาวีคัง”

(อารี ยุทธการกำธร, 8 กันยายน 2555)

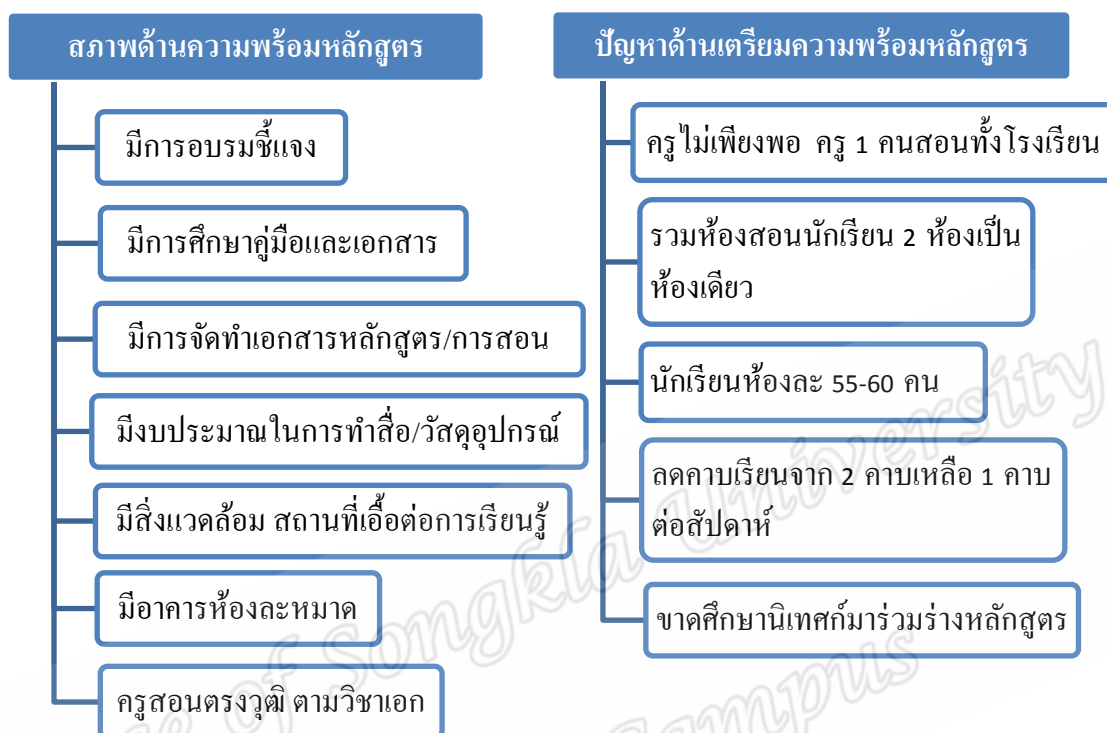
• สรุป สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝันจังหวัดสตูลในด้าน การเตรียมความพร้อมหลักสูตร พบว่าครูส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในปัจจุบันเป็นอย่างดี ได้รับการอบรมชี้แจงเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในปัจจุบันเป็นอย่างดี มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องและจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษาเป็นอย่างดีทั้งจากคู่มือหลักสูตรแกนกลางและเนื้อหาในอินเทอร์เน็ต มีการจัดทำเอกสารหลักสูตร หนังสือเรียนประกอบการเรียนและศึกษาค้นคว้า ส่วนใหญ่จะใช้คู่มือหลักสูตรและหนังสือจากกระทรวงศึกษาธิการเช่น ใช้หนังสืออิสลามศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คู่มือการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาและ มีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อและจัดบรรยากาศการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมและ

สถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาเป็นอย่างดีและมีห้องเรียนไอซีที อิสลามศึกษา ได้รับ การจัดสรรงบประมาณเพียงพอ ไม่มีปัญหาในเรื่องงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อและ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการจัดห้องเรียน จำนวนนักเรียน และจำนวนครูอย่างเหมาะสมและ พอเพียง โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการจัดห้องเรียนและจำนวนครูผู้สอน และมีห้องละหมาด สมบูรณ์เรียบร้อยเหมาะสมกับการปฏิบัติศาสนกิจ ส่วนคุณวุฒิครู การสอนอิสลามศึกษา ตรงตาม วิชาเอกและคุณวุฒิ พบว่าครูทำการสอนอิสลามศึกษาตรงตามวิชาเอกและคุณวุฒิ และครูส่วนใหญ่ จะเรียนจบมาทางวิชาเอกอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา เขตปัตตานี มีบ้างที่เรียนจบเอกสังคมศึกษาแต่มีวุฒิทางศาสนาอิสลามชั้นสิบชะนาวิย และส่วนที่มี ปัญหาคือการจัดห้องเรียนของ โรงเรียน จำนวนนักเรียน และจำนวนครูไม่เหมาะสมและพอเพียง บางโรงเรียนมีครูแค่หนึ่งคนสอนเด็กทั้งโรงเรียน ครูหนึ่งคนสอนนักเรียนสองร้อยห้าสิบคน มีครู อิสลามศึกษาแค่คนเดียว สอนนักเรียนทั้งโรงเรียน บางโรงเรียนรวมห้องนักเรียนสองห้อง ไว้เป็น ห้องเดียวกัน สอนรวมสองห้องรวมเป็นห้องเดียวกัน และบางห้องมีนักเรียนรวมกัน 55 - 60 คนและ ลดคาบสอนต่อห้องจาก 2 คาบเป็น 1 คาบต่อสัปดาห์และขาดศึกษานิเทศก์มาร่วมดูแลในการร่าง หลักสูตร

Prince of Songkhro  
Pattani Campus

สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพ 4.3 สภาพและปัญหาด้านความพร้อมหลักสูตร



## 2. ด้านการบริหารหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระและครูพบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูลด้านการบริหารหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการจัดหาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระและครูพบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูลด้านมีการจัดหาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามีการจัดหาหลักสูตร คู่มือครู และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษาเป็นอย่างดีมีเอกสารพร้อม มีแผนการสอนอย่างน้อยคนละ หนึ่งวิชา และไม่ครบทุกวิชา และมีหนังสือเรียนทุกระดับชั้นที่สอดคล้องกับหลักสูตร ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“มีการจัดหาและจัดทำหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลาม มีการทำแผนการสอน มีแผนการสอนครบทุกวิชา”

(วรรณี เล่มโคย, 16 มิถุนายน 2555)

“มีการจัดหาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลาม มีการทำแผนการสอน หนึ่งรายวิชา ครูมีแผนการสอนคนละ 1 วิชา มีเอกสารพร้อม”

(ยาห์รอเนาะ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

“มีการจัดหาและจัดทำหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลาม 2551 และมีหนังสือเรียนทุกระดับชั้นที่สอดคล้องกับหลักสูตร”

(ฮายาตี หลีเยาว์, 27 มิถุนายน 2555)

2.2 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระและครูพบว่าสภาพและ ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝันจังหวัดสตูล ด้านมีความรู้ ความเข้าใจกับการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เห็นว่ามี ความรู้ ความเข้าใจกับการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาที่ใช้ในปัจจุบันเป็นอย่างดี คำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาที่ใช้ในปัจจุบันเป็นอย่างดี สามารถจัดวางหน่วยการเรียนรู้ได้”

(ยะฟาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)

“มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาที่ใช้ในปัจจุบันเป็นอย่างดี สามารถจัดโครงสร้างหลักสูตรได้”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

### 2.3 ด้านการประชุมและวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา

การประชุมและวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษานั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระและครูพบว่าทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระและครู มีการประชุมและวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการประชุมและวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาและดิฉันเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษาด้วยจึงต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการประชุมและวางแผนการใช้หลักสูตรทั้งในระดับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน”

(ใจรียะ มาห์ริ่ม, 17 มิถุนายน 2555)

“มีการประชุมและวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาผ่านหมวดวิชาที่มีการ  
ประชุมกันในโรงเรียน”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

2.4 ด้านการเข้ารับการอบรมครูเพื่อจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้  
การเข้ารับการอบรมเพื่อจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้นั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร หัวหน้า  
วิชาการ กลุ่มสาระและครูพบว่าทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระและครู ได้รับการอบรมเพื่อ  
จัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้เป็นประจำ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ผมเข้ารับการอบรมครูเพื่อจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้เป็นประจำและทุก  
ครั้งเมื่อได้รับหนังสือเชิญ ”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“มีการอบรมครูเพื่อจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ในระดับสถานศึกษา”

(ยะผาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)

2.5 ด้านการจัดทำแผนการสอนตามแนวการใช้หลักสูตรในกลุ่มสาระสังคมศึกษา  
ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่าไม่มีปัญหาในการจัดทำแผนการสอนครูจัดทำและมีแผนการสอนกัน  
ทุกคน ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้คือ

“ไม่มีปัญหาในการจัดทำแผนการสอน แต่นโยบายโรงเรียนใช้แผนแบกเวอร์ดี  
ชาย ส่วนครูใช้แผนการสอนแบบทั่วไปและมีแผนการสอนกันทุกคน”

(ไชรียะ มาห์เร็ม, 17 มิถุนายน 2555 )

“ไม่มีปัญหาในการจัดทำแผนการสอนมีแผนการสอนแบบแบกเว็ดดีชายนี่”

(ยาห์รอณี๊ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

“ไม่มีปัญหาในการจัดทำแผนการสอน”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

2.6 ด้านโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร

ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดการเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร คือเรียน สองคาบต่อสัปดาห์ มีบางโรงเรียนที่จัดการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นแค่หนึ่งคาบ ทั้งนี้ โครงสร้างหลักสูตรเรียนสองคาบต่อสัปดาห์ จัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสองคาบบ้างหนึ่งคาบบ้างและ จัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษา อนุบาลสองคาบบ้างหนึ่งคาบบ้าง ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“โรงเรียนของผมจัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสองคาบและ จัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หนึ่งคาบต่อสัปดาห์ ”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“ไม่สอดคล้อง คือในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหลักสูตรให้เรียนสองคาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนจัดคาบเรียนแค่หนึ่งคาบต่อสัปดาห์ ถูกตัดคาบออกไปหนึ่งคาบและ ไม่มีการเรียนหรือจัดกิจกรรมมาทดแทนและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสอนสองคาบต่อสัปดาห์”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“โรงเรียนของฉันจัดการเรียนวิชาอิสลามศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสองคาบ และจัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสองคาบต่อสัปดาห์ ”

(ฮายาตี หลีเยาว์, 27 มิถุนายน 2555)

“โรงเรียนของฉันจัดการเรียนวิชาอิสลามศึกษาชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นสองคาบ และจัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สองคาบต่อสัปดาห์ ”

(ยาหร่อน๊ะ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

2.7 ด้านโรงเรียนมีการกำกับ ดูแล ให้ครูอิสลามศึกษาจัดทำแผนการสอนตามแนวการใช้หลักสูตรในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่เกี่ยวกับอิสลามศึกษา พบว่าการกำกับ ดูแล ให้ครูอิสลามศึกษาจัดทำแผนการสอนตรวจแผนการสอนผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระ และจัดส่งให้ฝ่ายวิชาการทุกภาคเรียน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการกำกับ ดูแล ให้ครูอิสลามศึกษาจัดทำแผนการสอนและจัดส่งให้ฝ่ายวิชาการทุกภาคเรียน”

(ฮายาตี หลีเยาว์, 27 มิถุนายน 2555)



“มีการกำกับ ดูแล ให้ครูอิสลามศึกษาจัดทำแผนการสอนและตรวจแผนการสอน ผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการทุกภาคเรียน”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

2.8 ด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551มีความไม่เหมาะสมกับผู้เรียน จากการสอบถามมีปัญหาคือ มีเนื้อหามากเกินไป หลายหน่วยการเรียนรู้ที่มีความยากไปสำหรับนักเรียนแต่ละห้องที่ เนื้อหาหลักสูตรตั้งมาตรฐานการเรียนรู้สูงเกินไปไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กโรงเรียนสามัญ เนื้อหาที่เด็กเรียนมีเนื้อหามากเกินไป สอนไม่ทันกับเวลาเรียน เนื้อหาในหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เพราะเด็กบางพื้นที่ไม่มีพื้นฐานทางความรู้ศาสนา ควรเน้นเฉพาะความรู้พื้นฐาน สอนเน้นหลักการพื้นฐานให้เด็กปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น อัลกุรอานซูฮอัมมา การละหมาด ถือศีลอด ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีปัญหาเช่น บางหน่วยการเรียนรู้ยากเกินไปสำหรับแต่ละระดับชั้นเมื่อเทียบกับนักเรียนแต่ละห้องที่”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

“มีบ้างคือในเนื้อหาหลักสูตรตั้งมาตรฐานการเรียนรู้สูงเกินไปไม่ สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กโรงเรียนสามัญ แต่เหมาะกับ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากกว่า”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“เนื้อหาที่เด็กเรียน มีเนื้อหามากเกินไป สอนไม่ทันกับเวลาเรียน ควรเน้นเฉพาะความรู้พื้นฐาน เช่น อัลกุรอานซูฮอัมมา ฟิกฮการละหมาด ถือศีลอด”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“เนื้อหาในหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เพราะเด็กที่นี่ไม่มีพื้นฐานทางความรู้ศาสนา ไม่ได้เรียนวิชาพื้นฐานทางศาสนาเลย และเป็นลูกพันธุ์ผสมระหว่างมุสลิมและพุทธ คือที่บ้านไม่มีความรู้ทางศาสนาและใช้ชีวิตท่ามกลางสังคมมุสลิมผสมกับพุทธ ต้องมาปรับหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานนักเรียนสอนตามหลักสูตรตรงทุกเรื่องไม่ได้ แต่สอนเน้นหลักการพื้นฐานให้เด็กปฏิบัติในชีวิตประจำวันเท่านั้น เช่นเน้นสอนละหมาดให้เป็น”

(ยะฟาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)

วิชาอัลกุรอานมีเนื้อหาของสุเราะห์ที่มีจำนวนโองการมาก ยาวๆ ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เด็กบางคนยังอ่านอลิฟ บาดาไม่ได้ แต่ต้องมานั่งเรียนสุเราะห์อัลมุลกุ มีโองการ 30 โองการเป็นต้น ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“เนื้อหาที่เด็กเรียน มีเนื้อหามากเกินไป สอนไม่ทันกับเวลาเรียน ควรเน้นเฉพาะความรู้พื้นฐานเช่นอัลกุรอานยุซอัมมา ฟิกฮุการละหมาด ถือศีลอด ในรายวิชาอัลกุรอานหลักสูตรกำหนดให้เรียนเนื้อหาของสุเราะห์ที่ยาก มีเนื้อหาของสุเราะห์ที่มีจำนวนโองการมาก ยาวๆ ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เด็กบางคนยังอ่านอลิฟ บาดาไม่ได้ แต่ต้องมานั่งเรียนสุเราะห์ระดับชั้นสูงและยาวเช่น ท่องจำสุเราะห์อัลมุลกุ ยาซีน เป็นต้น ควรเรียนสุเราะห์พื้นฐานและสั้นๆพอเช่น อัลอิกลาส อันนาส อัลอัสร ”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“ไม่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ในรายวิชาอัลกุรอานเนื้อหาหายไปหน่อย หลักสูตรกำหนดให้เรียนเนื้อหาของสุเราะห์ที่ยาก มีจำนวนโองการมาก ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก ต้องมาปรับหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานนักเรียน”

(ไชรียะ มาห์ริ่ม, 17 มิถุนายน 2555)

“มีบ้างในเนื้อหาของหลักสูตรไม่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเช่นในรายวิชาอัลกุรอานเนื้อหาหายไปหน่อย หลักสูตรกำหนดให้เรียนอ่าน เขียน ท่องจำเนื้อหาของสุเราะห์ที่ยากและยาว มีจำนวนโองการมาก ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก ต้องมาปรับหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานนักเรียน”

(นือต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“พื้นฐานของเด็กนักเรียน ด้านศาสนาน้อยและบางคนไม่มีเลยและไม่อยากเรียนศาสนาอิสลามไปด้วยซ้ำ อ่านอัลกุรอานไม่ได้เลย ทำให้เรียนตามเนื้อหาของหลักสูตรไม่ได้ ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก ต้องมาปรับหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานนักเรียน”

(ยะฟาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)

2.9 ด้านโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มีการปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลามส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มีการปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลามเป็นอย่างดีมีอาคารและห้องละหมาดทุกโรงเรียน มีการจัดคาบสำหรับปฏิบัติศาสนกิจทั้งในเวลาเที่ยงและวันศุกร์ มีการจัดโครงการและกิจกรรมทางศาสนา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มีการปฏิบัติศาสนกิจ โดยที่โรงเรียนไม่ได้จัดให้ มีคาบละ หนึ่งคาบตอนเที่ยงแต่ใช้คาบพักรับประทานอาหารกลางวันและในคาบเรียน เป็นเวลา หนึ่งคาบของนักเรียน ส่วนในวันศุกร์โรงเรียนได้จัดให้มีคาบ 2 คาบสำหรับครูและนักเรียนออกไป หนึ่งคาบตามอัส ที่มีสยิดใกล้โรงเรียน”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“โรงเรียนจัดให้มีคาบละ หนึ่งคาบตอนเที่ยงและมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มี การปฏิบัติศาสนกิจในคาบพักเที่ยงพร้อมกัน และในคาบเรียน ในวันศุกร์มีการนำนักเรียนออกไป หนึ่งคาบตามอัสที่มีสยิดชอยแปด”

(ยะฟาด หาดดี, 8 กันยายน 2555)

“มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มีการปฏิบัติศาสนกิจในคาบพักเที่ยงละ หนึ่งคาบ พร้อมกัน มีการอบรมนักเรียนผู้หญิงในวันศุกร์ นักเรียนชายไปละหมาดวันศุกร์ ใครไม่ละหมาดจะ ติ ด ร ในผลการเรียน”

(ยาห์รอเนาะ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

“โรงเรียนจัดให้มีคาบละ หนึ่งคาบตอนเที่ยงและมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มี การปฏิบัติศาสนกิจในคาบพักเที่ยงพร้อมกัน และในคาบเรียน ในวันศุกร์มีการออกไปละหมาด หนึ่งคาบตามอัส”

(ฮายาตี หลีเยาว์, 27 มิถุนายน 2555)

ยกเว้นบางโรงเรียนที่ออกไปละหมาดวันศุกร์ไม่ได้และออกไปได้แต่โรงเรียน ไม่ได้จัดคาบพักสำหรับละหมาดที่พอเพียงให้กับนักเรียน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มีการปฏิบัติศาสนกิจในคาบพักเที่ยง และใน คาบเรียน ในวันศุกร์มีการออกไปละหมาดตามอัส แต่ไม่พักสองคาบให้เด็กไปละหมาด ทำให้เป็น อุปสรรคในการไปละหมาดวันศุกร์”

(นีต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

“มีการส่งเสริมให้นักเรียนละหมาดซุฮรีในห้องละหมาดทั้งในคาบพักและในคาบ เรียนแต่ไม่สามารถออกไปละหมาดวันศุกร์ได้ เพราะมีสยิดอยู่ไกล 3 กิโลเมตร”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

สรุป สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูลในด้าน การบริหารหลักสูตรพบว่าครูส่วนใหญ่มีการประชุม และวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา มีการจัดหาหลักสูตร คู่มือครู และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษาเป็นอย่างดี มีเอกสารพร้อมและมีหนังสือเรียนทุกระดับชั้นที่สอดคล้องกับหลักสูตร ครูได้รับการอบรมเพื่อจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้อยู่เป็นประจำ มีการกำกับ ดูแล ให้ครูอิสลามศึกษาจัดทำแผนการสอนตร วจแผนการสอนผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระ และจัดส่งให้ฝ่ายวิชาการทุกภาคเรียน ไม่มีปัญหาในการจัดทำแผนการสอนครูจัดทำและมีแผนการสอนกันทุกคน มีแผนการสอนอย่างน้อยคนละ หนึ่งวิชาและไม่ครบทุกวิชา มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มีการปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลามเป็นอย่างดีมีอาคารและห้องละหมาดทุกโรงเรียน มีการจัดคาบสำหรับปฏิบัติศาสนกิจทั้งในเวลาเที่ยงแล ะวันศุกร์ มีการจัดโครงการและกิจกรรมทางศาสนา แต่จะมีปัญหาด้าน โรงเรียนมีการจัดตารางสอนให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร โดยส่วนใหญ่โรงเรียนจัดตารางเรียนตาม โครงสร้างของหลักสูตร คือ เรียน สองคาบต่อสัปดาห์ มีบางโรงเรียนที่จัดตารางเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ้นแค่หนึ่งคาบ ึ่งๆที่ โครงสร้างหลักสูตรเรียนสองคาบต่อสัปดาห์ ถูกตัดคาบออกไปหนึ่งคาบและไม่มีการเรียนหรือจัดกิจกรรมมาทดแทน และจัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สองคาบบ้างหนึ่งคาบบ้างตามจำนวนครูที่มีอยู่ใน โรงเรียนคือครูมีมากก็จัดสอนมากและปัญหาหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 มีความไม่เหมาะสมกับผู้เรียนคือมีเนื้อหามากเกินไป เนื้อหาของหลักสูตรไม่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเช่นในรายวิชาอัลกุรอานเนื้อหาหายไป หลักสูตรกำหนดให้เรียนอ่าน เขียน ท่องจำเนื้อหา สุเราะห์ที่ยากและยาว มีจำนวน ื่องการมาก ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก หลายหน่วยการเรียนรู้ที่มีความยากไปสำหรับนักเรียนแต่ละท้องที่ เนื้อหาหลักสูตรตั้งมาตรฐานการเรียนสูงเกินไปไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กโรงเรียนสามัญ เนื้อหาที่เด็กเรียน มีเนื้อหามากเกินไป สอนไม่ทันกับเวลาเรียน เนื้อหาในหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เพราะเด็กบางพื้นที่ไม่มีพื้นฐานทางความรู้ศาสนา

สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 4.4 สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตร



### 3. ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ กลุ่มสาระและครูพบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูลด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านการจัดทำแผนการสอนวิชาอิสลามศึกษาครบทุกสาระวิชา ส่วนใหญ่จะทำแผนการสอนแต่ละคนละ 1 รายวิชา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการจัดทำแผนการสอนวิชาอิสลามศึกษา 1 รายวิชาเท่านั้น”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“มีการจัดทำแผนการสอนวิชาอิสลามศึกษาคนละ 1 รายวิชาตามนโยบายของโรงเรียนว่าครูต้องมีแผนการสอนอย่างน้อยหนึ่งวิชา”

(ไชรียะ ม่าเหรัมย์, 17 มิถุนายน 2555)

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาความสามารถของผู้เรียน ความถนัดของผู้เรียนและสอดคล้องกับหลักสูตรพบว่า ครูสอนไม่ทันตาม

เนื้อหาหลักสูตรและไม่โยงยัดกับหลักสูตร สอนตามความเคยชิน สอนบางเนื้อหาเท่านั้น ไม่ได้สอนครบทุกเนื้อหาเพราะ เด็กไม่มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ไม่ได้เรียนวิชาพื้นฐานทางศาสนา มาเลยและครูสอนไม่ทันตามหลักสูตรเพราะ โรงเรียนกำหนดให้เรียนแค่หนึ่งคาบต่อสัปดาห์ แต่ตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนดให้เรียนสองคาบต่อสัปดาห์ และมีการปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เช่นปรับลดหลักสูตรแกนกลางในวิชาอัลกุรอานให้มีความง่าย เรียนสุเราะห์ที่สั้นๆ มีจำนวนโองการน้อย ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กนักเรียน ปรับหน่วยการเรียนรู้ให้ง่ายในแต่ละระดับชั้นและท้องที่ เนื้อหาในหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เพราะเด็กมีพื้นฐานทางศาสนาน้อย ทำให้เด็กรู้สึกว่ายากและปรับให้สอดคล้องกับพื้นฐานทางการเรียนศาสนาภาคีฟิรฎูฮินจากที่บ้าน ควรปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก สอนตามหลักสูตรทุกเรื่องไม่ได้ แต่สอนเน้นหลักการพื้นฐานให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีปัญหา เช่น บางหน่วยการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่มีความยากไปสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ เช่นวิชาอัลกุรอาน เนื้อหาท่องจำยากไปหน่อย มีจำนวนโองการมาก ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก ครูต้องมาปรับหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานนักเรียนและครูสอนไม่ทันตามหลักสูตรเพราะ โรงเรียนกำหนดให้เรียนแค่หนึ่งคาบต่อสัปดาห์ แต่ตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนดให้เรียนสองคาบต่อสัปดาห์”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“เนื้อหาในหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เพราะเด็กที่นี่ไม่มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ไม่ได้เรียนวิชาพื้นฐานทางศาสนาเลย และเป็นลูกพันธุ์ผสมระหว่างมุสลิมและพุทธ คือที่บ้านไม่มีความรู้ทางศาสนาและใช้ชีวิตท่ามกลางสังคมมุสลิมผสมกับพุทธ ต้องมาปรับหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานนักเรียนสอนตามหลักสูตรตรงทุกเรื่องไม่ได้ แต่สอนเน้นหลักการพื้นฐานให้เด็กปฏิบัติในชีวิตประจำวันเท่านั้น เช่นเน้นสอนละหมาดให้เป็น แต่หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551มีเนื้อหาสูงมาก สอนได้ไม่หมดและพื้นฐานของเด็กรับเนื้อหาไม่ได้มีความยากมากเกินไป”

(ยะฟาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)

“ผมจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา ความสามารถ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนและสอดคล้องกับหลักสูตร แต่ก็ สอนไม่ทันตามเนื้อหาหลักสูตร มีปัญหาในเนื้อหาของหลักสูตรไม่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“พื้นฐานของเด็กนักเรียนด้านศาสนาน้อย ทำให้เรียนไม่ทันกับหลักสูตร”

(วรรณิ เล็มโคย, 16 มิถุนายน 2555)

“มีปัญหาเช่น บางหน่วยการเรียนรู้อาจดูยากไปสำหรับแต่ละระดับชั้นเมื่อเทียบกับนักเรียนแต่ละห้องที่และในการเรียนการสอนยังมีการสอนเนื้อหาที่ยังไม่ได้ยึดกับหลักสูตรมากนัก และสอนตามความเคยชินที่เป็นอยู่ ไม่มีการพัฒนาใดๆ”

(ชาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

“ครูได้จัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา ความสามารถ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน แต่เนื้อหาวิชาชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น มีเนื้อหาอัลกุรอานน้อย ต้องเพิ่มเนื้อหาให้ห้องจำเพิ่ม ”

(ยาหรอเนาะ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

“จัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา ความสามารถ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนพื้นฐานทางการเรียนศาสนาภาคฟิรฎูอีนจากที่บ้านและสอดคล้องกับหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางมีเนื้อหาในวิชาอัลกุรอานยาก ให้เรียนสุเราะห์ที่ยากมีจำนวน ใองการมาก จึงปรับลดเนื้อหาให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กนักเรียน ”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555 )

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย พบว่าครูมีการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกฝนให้รู้จักการใช้เทคนิคและวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระและมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีการจัดโครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมและกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้คุณธรรม ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ มีการจัดประสบการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองรู้จัก

คิดค้น สร้าง และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สรุปความคิดความรู้ด้วยตนเอง มีการบูรณาการท่าโครงการงาน ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้รูปแบบ/เทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลายที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการบูรณาการ ท่าโครงการงาน ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น”

(ฮาชาติ หลีเยาว์, 27 มิถุนายน 2555)

“ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการทำงานร่วมกัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มีความสุข ฝึกฝนให้รู้จักการใช้เทคนิคและวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระและมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และใช้รูปแบบ และเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อ”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

“ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้รูปแบบและ เทคนิควิธีการสอนที่ หลากหลายและมีการจัดโครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมและ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมอันพึงประสงค์”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดประสบการณ์ โดยมีการบูรณาการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองรู้จักคิดค้น สร้าง และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สรุปความคิด ความรู้ด้วยตนเอง เช่น มีจุดเน้นที่สอนน้องในเรื่อง ละหมาดและใช้รูปแบบ /เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย มีการบูรณาการท่าโครงการงาน ศึกษาจาก แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น”

(ยะฟาด หาดดี, 8 กันยายน 2555)

3.4 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา และกิจกรรมมีโทรทัศน์ มีการใช้คอมพิวเตอร์ แผ่นซีดี อินเทอร์เน็ตช่วยสอนมีเครื่องโปรเจกเตอร์ และมีห้องไอซีทีของอิสลามศึกษา และมีการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า



“โรงเรียนของผมมีการใช้สื่อที่หลากหลาย มีเอกสารประกอบการเรียนการค้นคว้า มีห้องสมุดมีการใช้คอมพิวเตอร์ แต่ไม่มีห้องไอซีทีของอิสลามศึกษา และมีการใช้แหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น”

(ยะฟาด หาคดี, 8 กันยายน 2555)

“ที่โรงเรียนมีการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต วีดีโอ หนังสือช่วยสอน มีการใช้คอมพิวเตอร์ และมีห้องไอซีทีของ อิสลามศึกษามีเครื่องโปรเจกเตอร์ และมีการใช้แหล่งเรียนรู้ห้องสมุดอิสลาม ศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนรอบโรงเรียน”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“ใช้สื่อหลายชนิดเช่น จัดป้ายนิเทศ ทรัพยากรความรู้จากเว็บไซต์ มีการฝึกปฏิบัติจริง มีการเปิดแผ่นซีดีให้ดูทางโทรทัศน์ มีการใช้คอมพิวเตอร์ แผ่นซีดี อินเทอร์เน็ตช่วยสอน แต่ไม่มี เครื่องโปรเจกเตอร์และมีการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น”

(นีออต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“มีการใช้สื่อหลายประเภทเช่น แผนภาพมโนทัศน์ จัดบอร์ดความรู้ มีการใช้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เปิดแผ่นซีดี ใช้อินเทอร์เน็ตช่วยสอน มีห้องไอซีที”

(อิริวัฒน์ สันติเพชร, 17 มิถุนายน 2555)

3.5 ด้านการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการ เรียนการสอนมีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนสอดคล้องกับบรรยากาศอิสลามมีการ จัดบอร์ดการเรียนรู้ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนครบ ตกแต่งห้องให้สวยงาม มีห้องเรียนอิสลาม โดยเฉพาะ มีคู่มือหนังสือสำหรับศึกษาค้นคว้า และเป็น ห้องเรียน ไอซีที มีอุปกรณ์พร้อม และมีห้อง ละครหมาด แยกนักเรียนหญิงชายชัดเจนดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีห้องเรียนอิสลามโดยเฉพาะมีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนและมีห้องเรียนอิสลามศึกษา มีการละครหมาดทั้งในคาบพักและ ในคาบเรียนและครุภัณฑ์ประจำในห้อง”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“มีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียน การสอนและมีห้องเรียนอิสลามศึกษาและมีห้องละครหมาด”

(อิริวัฒน์ สันติเพชร, 17 มิถุนายน 2555)

“มีการจัดบอร์ดการเรียนรู้ จัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนและมีห้องเรียนอิสลามศึกษามีผู้หนังสือสำหรับศึกษาค้นคว้า และมีห้องละหมาด”

(ฮายาดี หลีเยาว์, 27 มิถุนายน 2555)

“มีการจัดบอร์ดการเรียนรู้ จัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนและมีห้องเรียนอิสลามศึกษามีผู้หนังสือสำหรับศึกษาค้นคว้าและเป็นห้องเรียน ไอซีที มีอุปกรณ์พร้อม และมีห้องละหมาดแยกนักเรียนหญิงชายชัดเจน”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

3.6 ด้านการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย มีการออกแบบวิธีวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมมีการสอบทั้งความรู้และปฏิบัติ และการท่องจำ มีการสอบกลางภาคและปลายภาค มีการสอบภาคปฏิบัติในเรื่องการละหมาด มีสมุดบันทึกการละหมาด มีการเก็บคะแนนละหมาด และจริยธรรมดังกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะ”

(ยะฟาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)

“มีการออกแบบวิธีวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมมีการสอบทั้งความรู้และปฏิบัติ และการท่องจำ”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย เช่น มีการสอบกลางและปลายภาค เก็บคะแนน 60 คะแนน และสอบปลายภาคอีก 40 คะแนน”

(วรณี เส็มโดย, 16 มิถุนายน 2555)

“มีการสอบเก็บคะแนนทั้งภาคทฤษฎีคือมีการสอบกลางภาค ปลายภาค และสอบปฏิบัติ เช่น สอบ กล่าวคำชะฮาดะฮ์ อาบน้ำละหมาด และละหมาด ”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย เช่น มีการสอบกลางและปลายภาค มีการสอบภาคปฏิบัติในเรื่องการละหมาด การละหมาด เน้นการสอบภาคปฏิบัติ”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย เช่น มีการสอบกลางและปลายภาค มีการสอบภาคปฏิบัติในเรื่องการละหมาด มีสมุดบันทึกการละหมาด เช่นหลังละหมาด เก็บคะแนนละหมาด 20 คะแนนและจริยธรรมอีก 10 คะแนน”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

3.7 ด้านการออกแบบวิธีวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม มีการออกแบบวิธีวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม มีการสอบทั้งความรู้และปฏิบัติ และการท่องจำอัลกุรอาน มีการสอบกลางและปลายภาค มีการสอบภาคปฏิบัติในเรื่องการละหมาด การละหมาด เน้นการสอบภาคปฏิบัติ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการออกแบบวิธีวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม มีการสอบกลางและปลายภาค มีการสอบภาคปฏิบัติในเรื่องการละหมาด การละหมาด เน้นการสอบภาคปฏิบัติ”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“มีการออกแบบวิธีวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม มีการสอบทั้งความรู้และปฏิบัติ และการท่องจำ”

(วรณีย์ เล็ม โดย, 16 มิถุนายน 2555)

“มีการออกแบบวิธีวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม มีการสอบกลางและปลายภาค มีการสอบภาคปฏิบัติในเรื่องการละหมาด มีสมุดบันทึกการละหมาด เช่นหลังละหมาด เก็บคะแนนละหมาด ”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

3.8 ด้านการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียนส่วนใหญ่แล้วไม่ค่อยมีการสอนซ่อมเสริม เพราะไม่มีเวลาว่าง และมีคาบสอนเต็ม แต่ก็มีบ้างที่สอนเสริมให้นักเรียนในคาบ

เรียนชุมนุม คาบพักเที่ยงและเวลาหลังจากละหมาดเสร็จ มีการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียนในบางหน่วยที่นักเรียนยังเรียนอ่อนและมีความสนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติม สอนการละหมาดแก่นักเรียนที่ละหมาดไม่เป็น ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ไม่มีการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียนเพราะ สอนคนเดียวจึงไม่มีเวลาสอนนอกเวลาเรียนเลย”

(ล้วน หีมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“ไม่มีการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียน”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

“มีการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียนในคาบเรียนชุมนุม”

(ยาห์รอณี นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

“มีการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียนในบางหน่วยที่นักเรียนยังเรียนอ่อนและมีความสนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมในเวลาที่นักเรียนว่างไม่มีคาบเรียน”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

“มีการสอนซ่อมเสริมการละหมาดแก่นักเรียนที่ละหมาดไม่เป็นโดยให้นักเรียนจับคู่ทำกิจกรรมฝึกละหมาดในเชิงพี่สอนน้อง”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“มีการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียนคือเรื่องละหมาด”

(ยะฟาด หาดดี, 8 กันยายน 2555)

3.9. ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลาม มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ หลักๆคือละหมาดตอนเที่ยงและละหมาดวันศุกร์ มีกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมละศีลอดสัมพันธ์แต่ก็มีปัญหาบ้างในแง่ของทัศนคติของนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาศาสนาและผู้ปกครองไม่ปฏิบัติศาสนกิจให้เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลามตอนเที่ยงและ  
ละหมาดวันศุกร์”

(ยะฟาด หาดดี, 8 กันยายน 2555)

“มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ หลักๆคือละหมาดตอนเที่ยงและ  
ละหมาดวันศุกร์เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญด้วยตนเอง มีกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา  
กิจกรรมละศีลอดสัมพันธ์ ให้มีจิตสำนึกโดยไม่ต้องบังคับ”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจคือละหมาดซุฮ์รพร้อมกันทั้งโรงเรียน  
และละหมาดวันศุกร์”

(ฮายาดี หลีเฮาวี, 27 มิถุนายน 2555)

“มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตอนเที่ยงและละหมาดวันศุกร์ พร้อมให้  
คะแนนจริยธรรมอีก 10 คะแนน”

(อิรวันน์ สันติเพชร, 17 มิถุนายน 2555)

“มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลาม ชาติเพียง  
ละหมาดวันศุกร์เพราะมัสยิดอยู่ไกลมากและนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาศาสนา ผู้ปกครองไม่ส่งเสริม  
และไม่ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนในเรื่องศาสนกิจ”

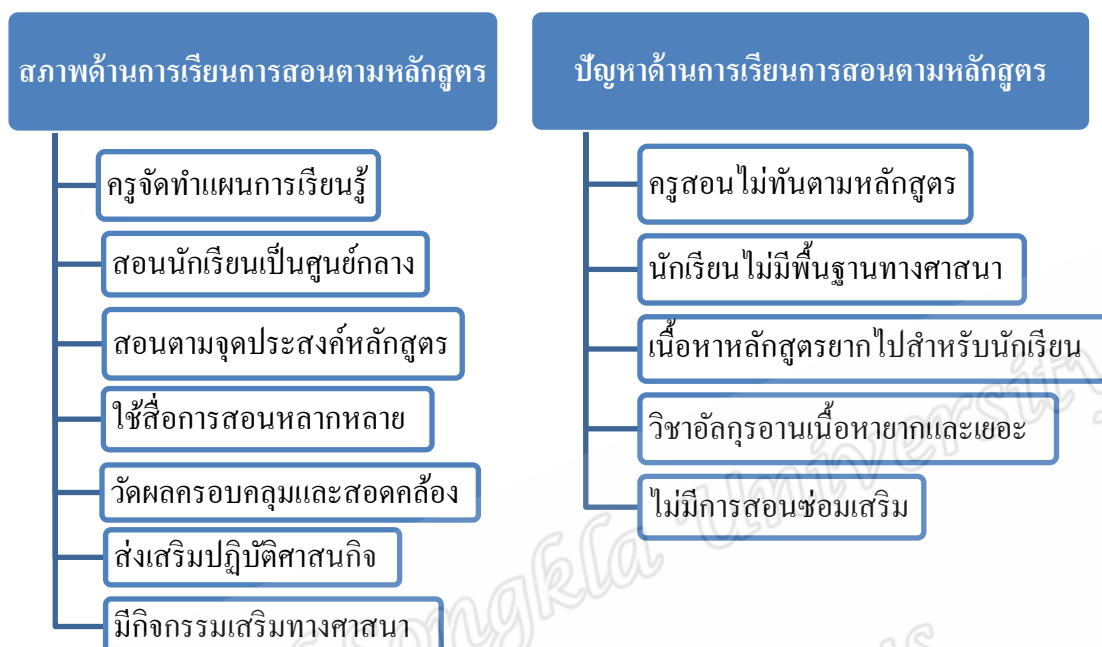
(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

สรุปสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1  
อำเภอ 1 โรงเรียนในฝันจังหวัดสตูลใน ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรพบว่าครูส่วนใหญ่มี  
การจัดทำแผนการสอนวิชาอิสลามศึกษาครบทุกสาระวิชา ส่วนใหญ่จะทำแผนการสอนแค่คนละ 1  
รายวิชา แต่ก็มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา ความ  
สามารถของผู้เรียน ความถนัดของผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรพบว่า ครูสอนไม่ทันตามเนื้อหา  
หลักสูตรและไม่โยงยึดกับหลักสูตร สอนตามความเคยชิน สอนบางเนื้อหาเท่านั้น ไม่ได้สอนครบทุก  
เนื้อหาเพราะเด็กไม่มีพื้นฐานทางความรู้ศาสนา ไม่ได้เรียนวิชาพื้นฐานทางศาสนาเลยและครูสอนไม่  
ทันตามหลักสูตรเพราะ โรงเรียนกำหนดให้เรียนแค่หนึ่งคาบต่อสัปดาห์ แต่ตามโครงสร้างหลักสูตร  
กำหนดให้เรียนสองคาบต่อสัปดาห์ และมีการปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน  
และสอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เช่นปรับลดหลักสูตรแกนกลางในวิชาอัลกุรอานให้มีความง่าย

เรียนสุเราะห์ที่สั้นๆ มีจำนวนโองการน้อย ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กนักเรียน ปรับหน่วยการเรียนให้ง่ายในแต่ละระดับชั้นและท้องที่ เนื้อหาในหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เพราะเด็กมีพื้นฐานทางศาสนาน้อย ทำให้เด็กรู้สึกว่ายากและปรับให้สอดคล้องกับพื้นฐานทางการเรียนศาสนาภาคีพรุอื่นจากที่บ้าน ควรปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับ พื้นฐานของเด็ก สอนตามหลักสูตรทุกเรื่องไม่ได้ แต่สอนเน้นหลักการพื้นฐานให้เด็กนำไปปฏิบัติ บัดในชีวิตประจำวัน มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลามแต่ก็มีปัญหาบ้างในแง่ของทัศนคติของนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาศาสนาและผู้ปกครองไม่ปฏิบัติศาสนกิจให้เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน มีการออกแบบวิธีวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมมีการสอบทั้งความรู้และปฏิบัติ และการท่องจำ มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย พบว่าครูมีการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกฝนให้รู้จักการใช้เทคนิคและวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระและมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย มีการจัดโครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมและกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เพื่อให้เด็กมีความรู้คู่คุณธรรม ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ มีการจัดประสบการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ด้วยตนเองรู้จักคิดค้น สร้างและลงมือปฏิบัติจริง เพื่อได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สร้างความคิด ความรู้ด้วยตนเอง มีการบูรณาการทำโครงการ ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ คือ ละหมาดตอนเที่ยงและละหมาดวันศุกร์ มีกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมละศีลอดสัมพันธ์ มีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนสอดคล้องกับบรรยากาศอิสลามมีการจัดบอร์ดการเรียนรู้ ตกแต่งห้องให้สวยงามมีห้องเรียนอิสลามโดยเฉพาะมีตู้หนังสือสำหรับศึกษาค้นคว้า และเป็น ห้องเรียนไอซีที มีอุปกรณ์พร้อมและมีห้องละหมาด มีอุปกรณ์การเรียนการสอนครบ ด้านการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียนส่วนใหญ่แล้วไม่ค่อยมีการสอนซ่อมเสริมเพราะไม่มีเวลาว่างและมีคาบสอนเต็ม แต่ก็มีบ้างที่สอนเสริมให้นักเรียนในคาบเรียนชุมนุม คาบพักเที่ยงและเวลาหลังจากละหมาดเสร็จ มีการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาแก่ผู้เรียนในบางหน่วยที่ นักเรียนยังเรียนอ่อนและมีความสนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติม สอนการละหมาดแก่นักเรียนที่ละหมาดไม่เป็น

สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

#### แผนภาพที่ 4.5 สภาพและปัญหาด้านการเรียนการสอนตามหลักสูตร



#### 4. ด้านการนิเทศติดตามผลและสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการกลุ่มสาระและครูพบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูลด้านการนิเทศติดตามผลและสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ด้านโรงเรียนมีการติดตามและการประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน พบว่ามีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน ผ่านการประชุมหมวดวิชา ติดตามการเรียนการสอน มีการโค้ชซึ่ง ส่งแผนการเรียนรู้ ตามนโยบายโรงเรียนดังกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน มีการประชุมหมวดวิชาติดตามการเรียนการสอน มีการโค้ชซึ่ง ส่งแผนการเรียนรู้ตามนโยบายโรงเรียน”

(วรรณิ เล็ม โดย, 16 มิถุนายน 2555)

“มีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน มีการประชุมหมวดวิชาติดตามการเรียนการสอน”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“มีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน มีการประชุมหมวดวิชาติดตามการเรียนการสอน ส่งแผนการเรียนรู้ ตามนโยบายโรงเรียน”

(น้อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“ไม่มีการติดตามการเรียนการสอนเป็นรูปธรรม ไม่สม่ำเสมอ”

(ยาห่อนี้ะ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม 2555)

4.2 ด้านการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในวิชาอิสลาม ศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในวิชาอิสลาม ศึกษาและเป็นส่วนน้อยที่ได้รับการอบรมสัมมนาน้อย และครูอยากให้มีการอบรมสัมมนาบ่อยๆ ดัง คำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ได้รับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนพูนความรู้ และประสบการณ์ในวิชาอิสลาม ศึกษา”

(ยะฟาด หาดดี, 8 กันยายน 2555)

“ได้รับการอบรมสัมมนาน้อย อยากให้มีการอบรมสัมมนาบ่อยๆ”

(ยาห่อนี้ะ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

4.3 ด้านได้รับการนิเทศภายใน ดูแลการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ได้รับการนิเทศภายใน ดูแล การปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดส่วนใหญ่จะได้รับการนิเทศภายใน โดยผ่านหมวดวิชามีโครงการโค้ชซึ่งในหมวดวิชาและขาดการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ ครูมีความต้องการการดูแลจากศึกษานิเทศก์ อยากให้ มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบ โดยอยากให้ศึกษานิเทศก์ มาดูแลติดตามการเรียนการสอนให้ประจักษ์ชัด ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ครูได้รับการนิเทศภายในผ่านหมวดวิชาใช้การประชุมเป็นหลักในการนิเทศ”

(นิรัตน์ เสมอกพ, 19 มิถุนายน 2555)



“ได้รับการนิเทศภายใน โดยผ่านหมวดวิชา มีโครงการโค้ชซึ่งในหมวดวิชา”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“ได้รับการนิเทศภายใน โดยผ่านหมวดวิชา”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

4.4 ด้านการศึกษาทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดเรียนรู้ส่วนใหญ่ไม่มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดเรียนรู้แต่ มีการทำวิจัยชั้นเรียนและ มีการบันทึกหลังสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการทำวิจัยชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดเรียนรู้”

(นิรัตน์ เสมอภพ, 19 มิถุนายน 2555)

“ไม่มีการศึกษาทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดเรียนรู้”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“มีการบันทึกหลังสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้”

(ไจรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

4.5 ด้านได้รับการเสริมแรงและให้ขวัญกำลังใจ ส่วนใหญ่จะได้รับการเสริมแรงและให้ขวัญกำลังใจดี ได้รับการเลื่อนขั้นพิเศษในการปฏิบัติการสอนและส่วนน้อยที่ไม่ได้รับการเสริมแรงและให้ขวัญกำลังใจ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ได้รับการเสริมแรงและให้ขวัญกำลังใจดี ได้รับการเลื่อนขั้นพิเศษในการปฏิบัติการสอน”

(ไจรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

“ได้รับการเสริมแรงและให้ขวัญกำลังใจดี ได้รับการเลื่อนขั้นพิเศษในการปฏิบัติการสอน”

(ยะฟาด หาดดี, 8 กันยายน 2555)

“ได้รับการเสริมแรงและให้ขวัญกำลังใจไม่ค่อยดี ไม่ได้รับการเลื่อนขั้นพิเศษในการปฏิบัติการสอน”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

4.6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ  
ท้องถิ่นและชุมชน มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น  
และชุมชน ในวิชาอัลกุรอานคือเพิ่มการท่องจำเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและให้สอดคล้องกับ  
พื้นฐานของเด็ก และให้สอดคล้องกับ ชุมชนในเวลามีคนเสียชีวิตคือการท่องสุเราะห์ยาสีน การ  
ละหมาดมายัต และการละหมาดห้าเวลา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น  
และชุมชนในวิชาอัลกุรอานคือเพิ่มการท่องจำเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน”

(ยาหฺรอน๊ะ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม 2555)

“มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น  
และชุมชนในวิชาอัลกุรอานให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

“มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น  
และชุมชนในวิชาอัลกุรอานให้สอดคล้องกับชุมชนคือการท่องสุเราะห์ยาสีน นักเรียนต้องท่องได้”

(น็อต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ  
ท้องถิ่นและชุมชน โดยเฉพาะการละหมาดและการอ่านอัลกุรอาน”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

“มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ  
ท้องถิ่นและชุมชนโดยเฉพาะการทำกิจกรรมละหมาดวันศุกร์ในชุมชนและการ เสริมสร้างคุณธรรม  
จริยธรรมให้กับนักเรียน”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน โดยสอนเน้นหลักการพื้นฐานให้เด็กปฏิบัติในชีวิตประจำวันเท่านั้น เช่นเน้นสอนละหมาดให้เป็น”

(ยะฟาด หาคดี, 8 กันยายน 2555)

4.7 ด้านการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยการมีการนำผลการประเมินการเรียนรู้ มาวิเคราะห์สภาพจริงของนักเรียน แล้วสอนความรู้เพิ่มเติม พร้อมขอให้ผู้ปกครองดูแล การทำกิจกรรมทางศาสนาของนักเรียนและใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในครั้งต่อไป มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในครั้งต่อไปและรุ่นต่อไป ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แต่ขาดการประเมินผลสัมฤทธิ์อิสลามศึกษาของนักเรียนทุกระดับชั้น โดยหน่วยงานภายนอก”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555 )

“มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาวิเคราะห์สภาพจริงของนักเรียน แล้วสอนความรู้เพิ่มเติม พร้อมขอให้ผู้ปกครองดูแล การทำกิจกรรมทางศาสนาของนักเรียนด้วยและใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในครั้งต่อไป”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในครั้งต่อไปและรุ่นต่อไป”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

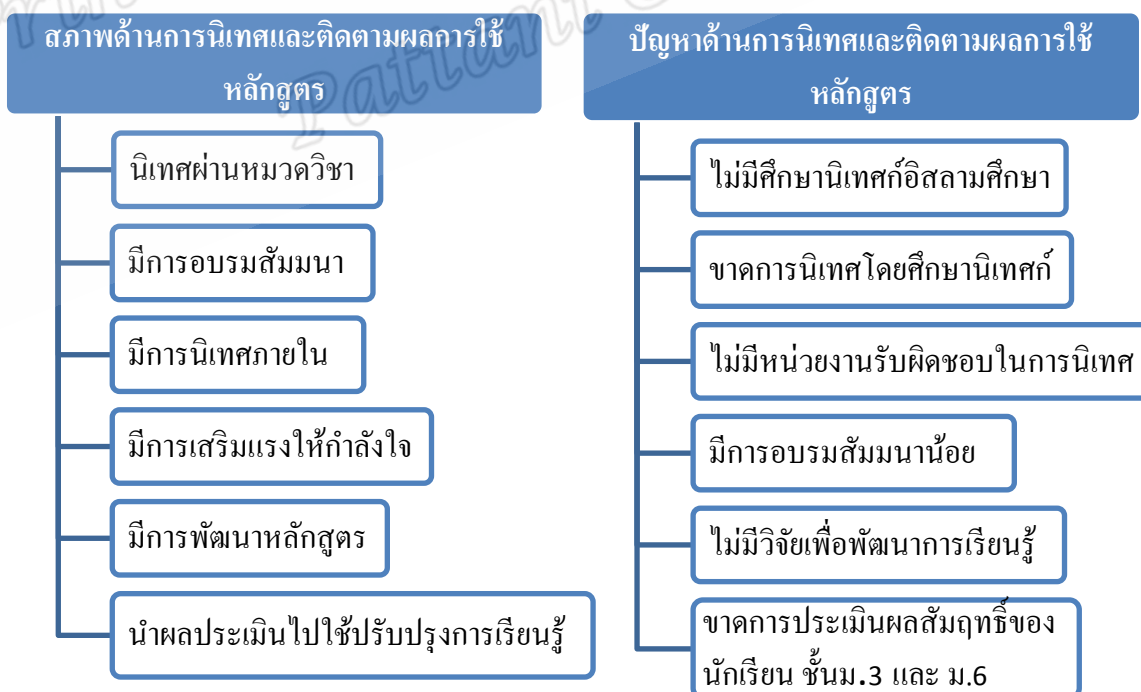
โดยภาพรวมการ การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 พบว่ามีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตร ไปใช้ในการเรียนการสอน ผ่านการประชุมหมวดวิชา ติดตามการเรียนการสอน มีการโค้ชซึ่ง ส่งแผนการเรียนรู้ ตามนโยบายโรงเรียน ครูส่วนใหญ่จะได้รับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนให้มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาอิสลามศึกษาและเป็นส่วนน้อยที่ได้รับการอบรมสัมมนาน้อย ได้รับการนิเทศภายใน ดูแลการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดส่วนใหญ่จะได้รับการนิเทศภายใน โดยผ่านหมวดวิชา

ด้วยการประชุม มีโครงการโค้ชซึ่งในหมวดวิชา ได้รับการเสริมแรงและให้ขวัญกำลังใจ ได้รับการเลื่อนขั้นพิเศษในการปฏิบัติการสอนและส่วนน้อยที่ไม่ได้รับการเสริมแรงและให้ขวัญกำลังใจมีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้ มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยการมีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาวิเคราะห์สภาพจริงของนักเรียน แล้วสอนความรู้เพิ่มเติม พร้อมขอให้ผู้ปกครองดูแล การทำกิจกรรมทางศาสนาของนักเรียนและใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในครั้งต่อไป มีการนำผลการประเมิน การเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในครั้งต่อไปและรุ่นต่อไป

มีปัญหาคือ ขาดการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ ไม่มีการดูแลจากศึกษานิเทศก์ ไม่มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจนในการนิเทศอิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ได้รับการอบรมสัมมนาน้อย ไม่มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรขาดการดูแลในการร่าง นำมาใช้ และประเมินผลการใช้และขาดการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกระดับชั้น โดยหน่วยงานภายนอก

สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 4.6 สภาพและปัญหาด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร



### 4.3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551

#### 4.3.1 ข้อเสนอแนะจากครูและผู้บริหารในด้านต่างๆที่เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

##### 1. ด้านเตรียมความพร้อมหลักสูตร

1.1 ขาดแคลนครู มีครูไม่พอเพียง คือการจัดห้องเรียนของ โรงเรียน จำนวนนักเรียนและจำนวนครูไม่เหมาะสมและพอเพียง บางโรงเรียนมีครูแค่หนึ่งคนสอนเด็กทั้งโรงเรียน ครูหนึ่งคนสอนนักเรียนสองร้อยห้าสิบบคน มีครูอิสลามศึกษาแค่คนเดียว สอนนักเรียนทั้งโรงเรียน บางโรงเรียนรวมห้องนักเรียนสองห้อง ไว้เป็นห้องเดียวกัน สอนรวมสองห้องรวมเป็นห้องเดียวกัน และบางห้องมีนักเรียนรวมกันถึง 55-60 คนและลดคาบสอนต่อห้องจาก 2 คาบเป็น 1 คาบต่อสัปดาห์สถานศึกษาควรสรรหาบุคลากรให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียนและจัดห้องเรียนและจำนวนนักเรียนให้มีความเหมาะสม ดังข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์คือ

“มีปัญหาเรื่องขาดแคลนครู มีครูสอนคนเดียวทั้งโรงเรียน มีจำนวนนักเรียนสองร้อยห้าสิบบคน”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“มีครูไม่พอเพียง มีครูอิสลามศึกษา 2 คน สอนรวมห้องเรียนสองห้องเป็นห้องเดียวบ้าง หนึ่งห้องเรียนบ้าง”

(น้อต บุญแก้ว, 6 พฤษภาคม 2555)

1.2 ควรให้มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษามาดูแลหลักสูตรการเรียนการสอนอิสลามศึกษาโดยตรง และจัดทำเอกสารหลักสูตรกันเอง ขาดศึกษานิเทศก์ เพื่อนครุมาแนะนำ หรือทำร่วมกันดังข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์คือ

“มีปัญหาบ้างในเรื่องของไม่มีศึกษานิเทศก์ของอิสลามศึกษามาดูแลโดยตรง แค่มีศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษามาดูแลแทน ทำให้การเรียนการสอนขาดการดูแลติดตามและการรวมตัวของเขตพื้นที่การศึกษาสูดลงขกลายเป็น สพม . 16 เหมือนกับว่าเป็นการเริ่มการศึกษาใหม่ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

## 2. ด้านการบริหารและจัดการหลักสูตร

2.1 ควรนำเอาหลักสูตรมาใช้จริงและแต่ละ โรงเรียนควรมีตัวหลักสูตร หยิบใช้ได้  
ง่ายและสะดวก

“การนำมาใช้จริงน้อยและไม่เต็มที่ ควรให้ครูอิสลามศึกษาทั้งหมดเข้าใจส่วนนี้  
อย่างถ่องแท้ อยากเห็นการนำเอาหลักสูตรมาใช้จริง และแต่ละ โรงเรียนมีตัวหลักสูตรหยิบ ใช้ได้ง่าย  
และสะดวก”

(ชาเราะะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

2.2 เนื้อหาหลักสูตรไม่ควรกำหนดมาตรฐานการเรียนสูงเกินไป ควรให้สอดคล้อง  
กับพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนสามัญ เนื้อหาของหลักสูตรแกนกลางยากไป ควรปรับลดเนื้อหา  
ใช้สอนตามพื้นฐานของนักเรียน

“มีปัญหาเช่น เนื้อหาหลักสูตรตั้งมาตรฐานการเรียนสูงไปไม่สอดคล้องกับพื้นฐาน  
ของเด็กโรงเรียนสามัญแต่เหมาะกับ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากกว่า”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“ไม่มีปัญหาอะไร แต่มีปัญหว่าเนื้อหาหลักสูตรแกนกลางยากไป ที่สอนอยู่ใช้  
หลักสูตรต่ำกว่าหลักสูตรแกนกลาง ใช้สอนตามพื้นฐานของนักเรียน โดยเฉพาะวิชาอัลกุรอาน”

(ไซรียะ มาห์เร็ม, 17 มิถุนายน 2555 )

2.3 โรงเรียนควรจัดตารางเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร คือ เรียน 2 คาบต่อ  
สัปดาห์ มีบางโรงเรียนที่จัดตารางเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นแค่หนึ่งคาบ หนึ่งที่  
โครงสร้างหลักสูตรเรียนสองคาบต่อสัปดาห์ จัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สองคาบบ้างหนึ่ง  
คาบบ้างและ จัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สองคาบบ้างหนึ่งคาบบ้าง ดังคำกล่าวของผู้ ให้  
ข้อมูลว่า

“โรงเรียนของผมจัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสองคาบและจัดคาบเรียนชั้น  
มัธยมศึกษาตอนปลายหนึ่งคาบต่อสัปดาห์ ”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“โรงเรียนจัดตารางเรียนไม่สอดคล้องกับโครงสร้าง คือในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น  
หลักสูตรให้เรียนสองคาบต่อสัปดาห์โรงเรียนจัดคาบเรียนแค่หนึ่งคาบต่อสัปดาห์ ถูกตัดคาบ

ออกไปหนึ่งคาบและไม่มี การเรียนหรือจัดกิจกรรมมาทดแทนและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสองคาบต่อสัปดาห์”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

### 3. ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3.1 ปรับลดหลักสูตรแกนกลางในวิชาอัลกุรอานให้มีความง่าย เรียนสุเราะห์ที่สั้นๆ มีจำนวน โองการน้อย ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กนักเรียน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“หลักสูตรแกนกลางมีเนื้อหาในวิชาอัลกุรอานยาก ให้เรียนสุเราะห์ที่ยากมีจำนวน โองการมาก จึงปรับลดเนื้อหาให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กนักเรียน”

(ไชรียะ มาห์ริ่ม, 17 มิถุนายน 2555 )

“เนื้อหาวิชาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีเนื้อหาอัลกุรอานน้อยต้องเพิ่มเนื้อหาให้ ท่องจำเพิ่ม”

(ยาห์รอณี นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

3.2 สร้างทัศนคติของนักเรียนให้ชอบเรียนวิชาศาสนาและประสานผู้ปกครองให้ ส่งเสริมและปฏิบัติศาสนกิจให้เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาศาสนา ผู้ปกครองไม่ส่งเสริม และไม่ปฏิบัติให้เป็นแบบ อย่างแก่นักเรียนในเรื่องศาสนกิจ”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

3.3 ครูควรสอนให้ทันตามเนื้อหาหลักสูตรและโยงยึดกับหลักสูตร ไม่ควรสอน ตามความเคยชิน โดยปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับ พื้นฐานของเด็ก ปรับหน่วยการเรียนให้ง่ายในแต่ละระดับชั้นและท้องที่ อย่าให้มีความยากต่อเด็กที่ มีพื้นฐานทางศาสนาน้อยและ มีคาบสอนแค่หนึ่งคาบต่อสัปดาห์ทำให้สอนไม่ทันตามหลักสูตร ดัง คำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“สอนไม่ทันตามเนื้อหาหลักสูตร”

(อิวิวัฒน์ สันติเพชร, 17 มิถุนายน 2555 )

“สอนไม่ทันตามเนื้อหาหลักสูตร มีปัญหาในเนื้อหาของหลักสูตรไม่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก”

(นีต บูเก็ม, 6 พฤษภาคม 2555)

“พื้นฐานของเด็กนักเรียนด้านศาสนาน้อย ทำให้เรียนไม่ทันกับหลักสูตร”

(วรณิ เล็มโดย, 16 มิถุนายน 2555)

“มีปัญหาเช่น บางหน่วยการเรียนรู้อาจถูกไปสำหรับแต่ละระดับชั้นเมื่อเทียบกับนักเรียนแต่ละห้องที่และในการเรียนการสอนยังมีการสอนเนื้อหาที่ยังไม่ได้ยึดกับหลักสูตรมากนัก และสอนตามความเคยชินที่เป็นอยู่ ไม่มีการพัฒนาใดๆ”

(ซาเราะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

3.4 ควรปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับ พื้นฐานของเด็ก สอนตามหลักสูตรทุกเรื่องไม่ได้ แต่สอนเน้นหลักการพื้นฐานให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีปัญหาเช่น บางหน่วยการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่มีความยากไปสำหรับนักเรียนมัธยม สามัญ เช่น วิชาอัล กุรอาน เนื้อหาท่องจำยากไปหน่อย มีจำนวนโองการมาก ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก ครูต้องมาปรับหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานนักเรียน”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

“เนื้อหาในหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก เพราะเด็กที่นี้ไม่มีพื้นฐานทางความรู้ศาสนา ไม่ได้เรียนวิชาพื้นฐานทางศาสนาเลย และเป็นลูกพันธ์ผสมระหว่างมุสลิมและพุทธ คือที่บ้านไม่มีความรู้ทางศาสนาและใช้ชีวิตท่ามกลางสังคมมุสลิมผสมกับพุทธ ต้องมาปรับหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับพื้นฐานนักเรียนสอนตามหลักสูตรตรงทุกเรื่องไม่ได้ แต่สอนเน้นหลักการพื้นฐานให้เด็กปฏิบัติในชีวิตประจำวันเท่านั้น เช่นเน้นสอนละหมาดให้เป็น แต่หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551มีเนื้อหาสูงมาก สอนได้ไม่หมดและพื้นฐานของเด็กรับเนื้อหาไม่มีความยากมากเกินไป”

(ยะฟาด หาดคี, 8 กันยายน 2555)



#### 4. ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

4.1 ควรมีการนิเทศอิสลามศึกษา ให้มีศึกษานิเทศก์ มาดูแลติดตามการเรียนการสอนเพื่อให้มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของนักเรียนครู ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ขาดการนิเทศ โดยอยากให้ศึกษานิเทศก์ มาดูแลติดตามการเรียนการสอน”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

“ขาดการนิเทศ โดยอยากให้ศึกษานิเทศก์ มาดูแลติดตามการเรียนการสอน อยากให้มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา”

(ไชรียะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555)

“อบรมครูอย่างน้อย 1 ครั้งต่อภาคเรียน”

(ยาห์รอณี นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

4.2 ควรมีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษาอิสลามศึกษา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ขาดการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ ต้องการการดูแลจากศึกษานิเทศก์ อยากให้มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโดยตรงมานิเทศ”

(อิธวัฒน์ สันติเพชร, 17 มิถุนายน 2555)

“ขาดการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ ต้องการการดูแลจากศึกษานิเทศก์ อยากให้มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจน โดยอยากให้ศึกษานิเทศก์ มาดูแลติดตามการเรียนการสอนให้ประจักษ์ชัดกว่านี้ ”

(ชาเราะะ วัฒนะ, 27 มิถุนายน 2555)

4.3 ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจนในการนิเทศอิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ขาดการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์เป็นไปในรูปแบบที่ไม่ตั้งใจไม่มีการนิเทศอิสลามศึกษาที่แท้จริงทำให้การนิเทศไม่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของนักเรียนและต้องการการดูแลจากศึกษานิเทศก์ อยากให้มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจน”

(อิสมาแอล หลีเส็น, 12 มิถุนายน 2555)

4.4 ไม่มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการจัดเรียนรู้ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ไม่มีการศึกษาทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการจัดเรียนรู้”

(ล้วน หิมปอง, 20 พฤษภาคม 2555)

4.5 หลักสูตรขาดการดูแลในการร่าง นำมาใช้ และประเมินผลการใช้ ขาดการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกระดับชั้น โดยหน่วยงานภายนอกดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แต่ขาดการประเมินผลสัมฤทธิ์อิสลามศึกษาของนักเรียนทุกระดับชั้น โดยหน่วยงานภายนอก”

(ไชริยะ มาห์หมัด, 17 มิถุนายน 2555 )

4.6 มีการอบรมสัมมนาครูน้อยเกินไป ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า

“ได้รับการอบรมสัมมนาน้อย อยากให้มีการอบรมสัมมนาครูบ่อยๆ”

(ยาห์รอน๊ะ นาคสง่า, 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2555)

#### 4.3.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551

จากผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา

ข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ จาก ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาที่เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ในประเด็นต่อไปนี้คือ

##### 1.ด้านเตรียมความพร้อมหลักสูตร

1.1 พบปัญหาการขาดแคลนครู มีครูไม่พอเพียง คือการจัดห้องเรียนของ โรงเรียนจำนวนนักเรียน และจำนวนครูไม่เหมาะสมและพอเพียงบางโรงเรียนมีครูแค่หนึ่งคนสอนเด็กทั้งโรงเรียน ครูหนึ่งคนสอนนักเรียนสองร้อยห้าสิบคน มีครูอิสลามศึกษาแค่คนเดียว สอนนักเรียนทั้งโรงเรียน บางโรงเรียนรวมห้องนักเรียนสองห้องไว้เป็นห้องเดียวกัน สอนรวมสองห้องรวมเป็นห้องเดียวกัน และบางห้องมีนักเรียนรวมกัน 55-60 คนและลดคาบสอนต่อห้องจาก 2 คาบเป็น 1 คาบต่อสัปดาห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา เห็นว่าควรแก้ปัญหาโดยไม่เห็นด้วยในกา รสอนรวมนักเรียนสองห้องมาอยู่ในห้องเดียวกัน การรวมนักเรียนสองห้องเข้าด้วยกันเป็นการไม่เหมาะสม จำนวนนักเรียนที่ดีไม่ควรเกิน 25 คนต่อห้อง ทำให้มีผลกระทบต่อครู การแก้ปัญหาคือโรงเรียนควรขอ

อัตราค่าจ้างมาให้ได้หรือจัดจ้างครูให้สอนตามความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ไม่ใช่แก้ปัญหาด้วยการรวมห้องสอน ผู้บริหารควรเร่งรีบแก้ปัญหา ไม่ใช่โยนภาระไปให้กับครู ผู้บริหารต้องดูแลเพื่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนมีหน้าที่จัดการบริหารให้มีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาและหากจะรวมจริงๆก็ไม่สมควรสอนแบบบรรยาย ครูควรปรับวิธีสอน ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง ใ้ใช้จิตวิทยากับนักเรียนเยอะๆ และครูควรปรับปรุงความรู้ของตนเองให้ทันสมัยและมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาได้ให้ความเห็นไว้คือ

“การรวมนักเรียนสองห้องเข้าด้วยกันเป็นการไม่เหมาะสม จำนวนนักเรียนที่ดีไม่ควรเกิน 25 คนต่อห้อง หากจะรวมจริงๆก็ไม่สมควรสอนแบบบรรยาย ครูควรปรับวิธีสอน ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง อยากให้ใช้จิตวิทยากับนักเรียนเยอะๆ และครูควรปรับปรุงความรู้ของตนเองให้ทันสมัยและมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย”

(อารีย์ ดาเอ็น, 10 เมษายน 2556)

“ไม่เห็นด้วยเช่นกันในการสอนรวมนักเรียนสองห้องมาอยู่ในห้องเดียวกัน ผู้บริหารควรเร่งรีบแก้ปัญหา ไม่ใช่โยนภาระไปให้กับครู ผู้บริหารต้องดูแลเพื่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน”

(สุวัจน์ มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“ ปัญหาครูไม่พอ การสอนรวมห้องหลายห้องเป็นการผิดการจัดอย่างมาก เป็นหน้าที่ของโรงเรียนต้องจัดครูให้พอเพียง”

(หรณ หัสมา, 10 เมษายน 2556)

“การขาดแคลนครูเป็นผลต่อเนื่องมาจากการลดค่าจ้างภาครัฐ ทำให้มีผลกระทบต่อครู การแก้ปัญหา โรงเรียนควรขออัตราค่าจ้างมาให้ได้หรือจัดจ้างครูให้สอนตามความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ไม่ใช่แก้ปัญหาด้วยการรวมห้องสอน”

(อะหมาดสุกรี มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แนวการจัดการสอนมาแล้วและให้ครูมาแล้วโรงเรียนจึงมีหน้าที่จัด การบริหารให้มีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา”

(สุริยา ปันจอร์, 10 เมษายน 2556)

1.2 ปัญหาการทำหลักสูตรแต่ไม่มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษามาดูแลหลักสูตรการเรียนการสอนอิสลามศึกษาโดยตรง และจัดทำเอกสารหลักสูตรกันเองขาดการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาเห็นว่าควรแก้ปัญหาโดยมีแนวทางคือครูต้องรวมกลุ่มครูด้วยกันมาร่วมกันนิเทศระหว่างโรงเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และดูแลหลักสูตรซึ่งกันและกัน ช่วยกันดูแลปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและจัดทำเอกสารการเรียนการสอนและควรมีหน่วยงานเช่นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีศึกษานิเทศก์มาดูแล อย่าปล่อยให้ครูทำหลักสูตรกันเอง และศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาต้องมีบทบาทในการดูแล บริหารหลักสูตร ดูแลในขั้นตอนปฏิบัติ เร่งรัดและให้สำเร็จและติดตามผลดำเนินการ ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา ได้ให้ความเห็นไว้คือ

“ เมื่อโรงเรียนมัธยมไม่มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษามาดูแล การแก้ปัญหาการร่างหลักสูตรแล้วไม่มีผู้ดูแล ครูต้องรวมกลุ่มครูด้วยกันมาช่วยดูแล ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและจัดทำเอกสารการเรียนการสอน”

(อารีย์ ตาเอ็น, 10 เมษายน 2556)

“ครูควรกลับไปดูหลักสูตรตาดิกาและประถมศึกษาด้วยเพื่อมีข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรและตัวหลักสูตรจะได้มีความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างประถม และมัธยม และได้ดูเป็นพื้นฐานด้วยว่าระดับตาดิกาเด็กได้เรียนอะไรมาบ้างแล้ว”

(สุวัจน์ มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“ ควรมีการรวมครูในกลุ่มโรงเรียนมัธยม มาร่วมกันนิเทศระหว่างโรงเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และดูแลหลักสูตรซึ่งกันและกัน”

(นายहन หัสมา, 10 เมษายน 2556)

“สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดให้มีศึกษานิเทศก์มาดูแล อย่าปล่อยให้ครูทำกันเองแบบเรือไม่มีหางเสือ”

(อะหมาดสุกรี มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“ศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาต้องมีบทบาทในการดูแล บริหารหลักสูตร ดูแลในขั้นตอนปฏิบัติ เร่งรัดและให้สำเร็จและติดตามผลดำเนินการ”

(สุริยา ปันจอร์, 10 เมษายน 2556)

## 2. ด้านการบริหารและจัดการหลักสูตร

2.1 ครูเห็นว่าเนื้อหาหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้สูงเกินไป ควรให้สอดคล้องกับพื้นฐานของนักเรียน โรงเรียนสามัญ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาเห็นว่าควรแก้ปัญหาโดยมีแนวทางคือ หลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนมัธยม เนื้อหาไม่เหมาะสมอยู่แล้ว มีจุดเน้นเรื่องเนื้อหา ถึงแม้ว่าเด็กจะไม่มีพื้นฐานทางศาสนา ก็ปรับลดเนื้อหาไม่ได้ ต้องเรียนให้ครบตามหลักสูตร หากมีนักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน จริงๆครูต้องสอนตัวเนื้อหา สอนพิเศษ ให้นักเรียนมีความรู้ครบตามหลักสูตรและครูควรพยายามสอนทุกอย่าง อย่าสอนเฉพาะเรื่อง ให้นักเรียนได้รับความรู้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ครูสามารถสอนคนให้มากกว่าเนื้อหาได้ ครูอย่าสอนหนังสือมากเกินไป เน้นสอนคนดีกว่าและให้มากกว่า อย่าเน้นวัดผล เน้นสอนคน ปรับหลักสูตรให้เข้ากับตัวเด็ก สอนให้เป็นคนดี และเรียนตามศักยภาพ แต่หากมีปัญหาจริงๆก็ปรับปรุงหลักสูตรได้ดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาได้ให้ความเห็นไว้คือ

“ยอมรับว่าเนื้อหาหลักสูตรมีเนื้อหาสูงเกินไป หลายเรื่องไม่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนสามัญหรือมัธยม ยิ่งไงก็ให้ครูพยายามสอนทุกอย่าง อย่าสอนเฉพาะเรื่อง ให้นักเรียนได้รับความรู้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้”

(อารีย์ ตาเอ็น, 10 เมษายน 2556)

“ให้ครูลองนำหลักสูตรคู่สัมพันธ์และตาคีมาประยุกต์ใช้ บูรณาการดูว่าเหมาะสมในตรงไหนบ้าง และได้รู้ถึงพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนตอนที่อยู่ที่บ้าน”

(สุวัจน์ มอลินี, 10 เมษายน 2556)

“เห็นด้วยว่าหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนมัธยม เนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียนปอเนาะหรือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากกว่า มีจุดเน้นเรื่องเนื้อหา แต่ครูก็สามารถสอนคนให้มากกว่าเนื้อหาได้ ครูอย่าสอนหนังสือมากเกินไป เน้นสอนคนดีกว่าและให้มากกว่า หากนักเรียนมีพื้นฐานต่างกัน นักเรียนกลุ่มเก่งอาจจะเบื่อ ดังนั้นอย่าเน้นวัดผล เน้นสอนคน ปรับหลักสูตรให้เข้ากับตัวเด็ก สอนให้เป็นคนดี และเรียนตามศักยภาพ”

(หรน หัสมา, 10 เมษายน 2556)

“ผมเห็นต่างจากทุกคนที่กล่าวมา เพราะจากที่ผมได้สัมผัสกับหลักสูตรอิสลามทุกสังกัด ว่าหลักสูตรมัธยมมีความเหมาะสมอยู่แล้ว หากไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนปอเนาะ หรือ สช หรือ โรงเรียนอิสลามศึกษาแบบเข้มเขาเรียนอิสลามศึกษาตั้ง 10 คาบต่อสัปดาห์ แต่หากมีปัญหาจริงๆก็ปรับปรุงหลักสูตรได้เล็กน้อย”

(อะหมาดสุกรี มอลินี, 10 เมษายน 2556)

“เด็กผ่านการเรียนระดับประถมศึกษา มา หากเรียนครอบคลุมสำเร็จตามหลักสูตร เด็กเข้ามาเรียนในระดับมัธยมศึกษา คงจะไม่มีปัญหาในเนื้อหาการเรียน ถึงแม้ว่าเด็กจะไม่มีพื้นฐานทางศาสนา ก็ปรับลดเนื้อหาไม่ได้ ต้องเรียนให้ครบตามหลักสูตร หากมีนักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อนจริงๆครูต้องสอนตัวเนื้อหา สอนพิเศษ ให้นักเรียนมีความรู้ครบตามหลักสูตร”

(สุริยา ปันจอร์ , 10 เมษายน 2556)

2.2 โรงเรียนจัดตารางเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร คือ เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ มีบางโรงเรียนที่จัดตารางเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นแค่หนึ่งคาบ ทั้งๆที่โครงสร้างหลักสูตรเรียนสองคาบต่อสัปดาห์ จัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สองคาบบ้างหนึ่งคาบบ้าง และ จัดคาบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สองคาบบ้างหนึ่งคาบบ้าง ผู้เชี่ยวชาญ ด้านอิสลามศึกษา เห็นว่าควรแก้ปัญหาคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แนวการจัดโครงสร้างการเรียนมาแล้ว 2 คาบ ต่อสัปดาห์ดังนั้น โรงเรียนต้องเปิดสอน 2 คาบต่อสัปดาห์ ให้กับนักเรียน นักเรียนถึงจะเรียนจบตามหลักสูตร ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตร ไม่สมควรตัดทอนเนื้อหา และเวลาเรียนตามหลักสูตร ควรสอนให้ครบตามหลักสูตรนักเรียนต้องได้รับเนื้อหา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรครบถ้วน บรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตรและศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาต้องมีบทบาทในการพูดคุยกับผู้บริหารให้เข้าใจและปฏิบัติ หากจำเป็นต้องลดคาบสอนให้เหลือ 1 คาบต่อสัปดาห์ ตามจุดเน้นของสถานศึกษาจริงๆ ก็แนะนำให้จัดตารางเรียนแบบบล็อกแทน ตารางสอนเดิม นักเรียนจะได้ใช้เวลามากขึ้นในการศึกษานอกห้องเรียน ฝึกประสบการณ์การเรียนรู้นอกคาบเรียน ครูควรสอนให้น้อย แต่จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้มาก การเรียนในห้องเรียน คือข้อตกลงในการเรียนนอกห้องเรียน ศึกษานอกห้องเรียนให้มากขึ้น ปฏิบัตินอกห้องเรียนให้มาก ให้นักเรียนเรียนรู้ นอกห้องเรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองให้มาก ใช้กิจกรรม โครงการ หรือครูจัดแบ่งสาระเรียนรู้ มอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า มานำเสนอในห้องเรียน ครูจัดกิจกรรมเยอะๆ ให้กับนักเรียน ครูควรพัฒนาเทคนิคการสอนให้เยอะอย่างเน้นสอนบรรยายดังที่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา ได้ให้ความเห็นไว้คือ

“โครงสร้างของหลักสูตร คือ เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ เท่ากับว่าให้เรียน 2 ชั่วโมง ไม่ใช่ 1 ชั่วโมงโรงเรียนต้องเปิดสอน 2 คาบต่อสัปดาห์ ให้กับนักเรียน นักเรียนถึงจะเรียนจบตามหลักสูตร ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตร ว่านักเรียนผ่านตามตัวชี้วัดหรือไม่ โรงเรียนไม่จัดเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ เท่ากับว่าผู้บริหารไม่จริงจังในการให้การศึกษาอิสลามศึกษาแก่นักเรียนมุสลิม”

(อารีย์ ตาเอ็น, 10 เมษายน 2556)

“โรงเรียนต้องจัดโครงสร้างการเรียนตามหลักสูตรกำหนด เพื่อให้บรรลุเนื้อหาตามหลักสูตรกำหนด มีความพอดีระหว่างเวลาเรียนกับเนื้อหา พอดีตอนเวลาเรียนออกไปเท่ากับตัดเนื้อหาหลักสูตรออกไป ซึ่งเป็นการไม่สอดคล้อง หากจำเป็นต้องลดคาบสอนให้เหลือ 1 คาบต่อสัปดาห์ ตามจุดเน้น ของสถานศึกษาจริงๆ ก็แนะนำให้จัดตารางเรียนแบบบล็อกแทน ตารางสอนเดิม นักเรียนจะได้ใช้เวลามากขึ้นในการศึกษานอกห้องเรียน ฝึกประสบการณ์การ เรียนรู้นอกคาบเรียน ได้ประสบการณ์โดยตรง ครูสอนได้เต็มที่”

(สุวัจน์ มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“เป็นเรื่องน่าเห็นใจที่ผู้บริหารหลักสูตรจะรู้หรือไม่ หรือแกล้งไม่รู้ ว่า เนื้อหาตามหลักสูตรอิสลามศึกษาต้องเรียน 8 สาระวิชา ตามความจริงแล้วเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ ก็เวลาไม่พอ และขาดความต่อเนื่องของเนื้อหา เมื่อเหลือแค่ 1 คาบต่อสัปดาห์ คุณภาพของการจัดการเรียนอิสลามศึกษาจะไปเหลืออะไร ทางออกของปัญหานี้คือ ครูควรสอนให้น้อย แต่จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้มาก การเรียนในห้องเรียน คือข้อตกลงในการเรียนนอกห้องเรียน ศึกษานอกห้องเรียนให้มากขึ้น ปฏิบัตินอกห้องเรียนให้มาก ให้นักเรียนเรียนรู้นอกห้องเรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองให้มาก ใช้กิจกรรมโครงการ หรือครูจัดแบ่งสาระเรียนรู้มอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า มานำเสนอในห้องเรียน ครูจัดกิจกรรมเยอะๆ ให้กับนักเรียน”

(หรณ หัสมา, 10 เมษายน 2556)

“การจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างของหลักสูตร คือ เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ มีมาตั้งแต่หลักสูตรปี 2544 จนกระทั่งถึงหลักสูตร 2551 แล้ว ไม่ใช่เพิ่งจะมีเอาตอนนี้ แต่ปัญหาของหลักสูตร 2551 มอบให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเลยทำให้แต่ละโรงเรียนมีจุดเน้น ในวิชา

เรียนของสถานศึกษาต่างกัน อ่างความต้องการของชุมชน และความต้องการวิชาเรียนจากผู้ปกครอง และนักเรียนต่างกัน ทำให้โรงเรียนเพิ่มคาบ ลดคาบเรียนในแต่ละวิชาไปตามจุดเน้น ทางออกคือ โรงเรียนควรจัดเรียนให้เรียน 2 ชั่วโมง ไม่ใช่ 1 ชั่วโมงโรงเรียนต้องเปิดสอน 2 คาบต่อสัปดาห์ ให้กับนักเรียน ไม่สมควรตัดทอนเนื้อหาและเวลาเรียนตามหลักสูตร ควรสอนให้ครบตามหลักสูตร นักเรียนต้องได้รับเนื้อหา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรครบถ้วน บรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร หากลดคาบลดเนื้อหาจะส่งผลกระทบต่อตัวเด็กในการเรียนรู้ให้ครบตามเนื้อหาหลักสูตร และขาดการปะติดปะต่อกับเนื้อหาในระดับชั้นที่สูงต่อไป อาจจะไม่สามารถเรียบเรียงเนื้อหาต่อเนื่องกันได้ เมื่อพื้นฐานไม่แน่นจะเรียนในระดับที่สูงกว่าก็เป็นการยากและจะทำให้ทัศนคติของนักเรียนเสีย หากว่าจำเป็นต้องเรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ จริงๆก็ครูควรพัฒนาเทคนิคการสอนให้เยอะเย่า เน้นสอน บรรยาย”

(อะหมาดสุกรี มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แนวการจัดโครงสร้างการเรียน มาแล้ว 2 คาบ ต่อสัปดาห์ บางโรงเรียนจะอ้างว่าไม่ใช่ข้อบังคับแค่เป็นแนวปฏิบัติ ความจริงแล้ว โรงเรียนต้องปฏิบัติตามและศึกษานิสัยเทศก้อิสลามคี กษาต้องมีบทบาทในการพูดคุยกับผู้บริหารให้ เข้าใจและปฏิบัติ เร่งรัดและดำเนินการ”

(สุริยา ปันจอร์, 10 เมษายน 2556)

### 3. ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3.1 ควรปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับ พื้นฐานของเด็ก สอนตาม หลักสูตรทุกเรื่องไม่ได้สอนบางเฉพาะเนื้อหาเท่านั้น บางวิชาไม่จำเป็นก็ไม่ต้องสอน แต่สอนเน้น หลักการพื้นฐานให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา เห็นว่าควร แก้ปัญหาคือครูผู้สอนควรบริหารการสอนตามหลักสูตรให้ครบ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ให้ครบวงจร สอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก เพราะอิสลามเป็นวิถีชีวิตที่ต้องให้นักเรียนเรียนรู้ให้ครบทุก เรื่องทั้งอากีค๊ะฮ ฟิกฮ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประวัติศาสตร์ ครอบครัวยุทธธรรม ไม่สมควรตัด ทอนหลักสูตร สอนเนื้อหาให้ครบตามหลักสูตร เด็กต้องได้รับเนื้อหาให้ครบ บตามเป้าประสงค์ของ หลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตรครบถ้วน บรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร หากลดคาบลด เนื้อหาจะส่งผลกระทบต่อตัวเด็กในการเรียนรู้และครูควรปรับพื้นฐานของนักเรียนให้สามารถเรียน ตามหลักสูตรได้เป็นเรื่องสำคัญกว่าการ ไปปรับตัดทอนเนื้อหาของหลักสูตร และครู ต้องสอนตัว



เนื้อหา สอนพิเศษ ให้นักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางศาสนาให้มีความรู้ครบตามหลักสูตร ให้เข้าใจในเนื้อหา และปฏิบัติได้ ดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาได้ให้ความเห็นไว้คือ

“ไม่สมควรตัดทอนหลักสูตร สอนเนื้อหาให้ครบตามหลักสูตร เด็กต้องได้รับเนื้อหาให้ครบ ตามเป้าประสงค์ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตรครบถ้วน บรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร หากลดคาบลดเนื้อหาจะส่งผลกระทบต่อตัวเด็กในการเรียนรู้และควรปรับพื้นฐานของนักเรียนให้สามารถเรียนตามหลักสูตรได้เป็นเรื่องสำคัญกว่าการไปปรับตัดทอนเนื้อหาของหลักสูตร”

(อะหมาดสุกรี มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“ทัศนคติของผมให้ปรับหลักสูตรได้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตเด็ก และมาตรฐานของหลักสูตร เนื้อหาให้สอนทุกเรื่องไม่ใช่สอนเฉพาะเรื่อง ครูปรับความรู้ให้ทันสมัย มีเทคนิคการสอนที่ดี แต่ครูควรปรับวิธีสอน มีเทคนิคหลากหลายให้นักเรียนสนใจ เรียน ให้นักเรียนอยากเรียน ใช้จิตวิทยาการสอนและเรียนให้ครบ ส่วนวิชาอัลกุรอานหากว่าเด็กไม่มีพื้นฐานจริงๆ ก็อนุญาตให้ปรับลดสูเราะห์ที่ยากๆมาเป็นสูเราะห์ที่ง่ายๆได้เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก”

(อารีย์ ดาเอ็น, 10 เมษายน 2556)

“ครูผู้สอนควรบริหารการสอนตามหลักสูตรให้ครบ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ให้ครบวงจร สอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก อย่าสอนแต่ละหมาดอย่างเดียว เพราะอิสลามเป็นวิถีชีวิตที่ต้องให้นักเรียนเรียนรู้ให้ครบทุกเรื่องทั้งอากีเดฮ ฟิกฮ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประวัติศาสตร์ ครอบครัวยุติธรรม ฯลฯ เมื่อพบเด็กหลากหลายทางพื้นฐานศาสนาครูต้องบูรณาการหลักสูตรดูจากทั้งของ ดาติกา ครูสัมพันธ มาประยุกต์ใช้กับเด็กสามัญ ปูพื้นฐาน สอนให้เหมาะสมและสำคัญเวลาร่างหลักสูตรควรให้เอาคนหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเช่น ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้ปกครอง ผู้นำศาสนาตลอดจนนักเรียนมาร่วมคิดร่วมประเมินและหาข้อปรับปรุง”

(สุวัจน์ มาลินี, 10 เมษายน 2556)

3.2 ปรับลดหลักสูตรแกนกลางในวิชาอัลกุรอานให้มีความง่าย เรียนสูเราะห์ที่สั้นๆ มีจำนวน โองการน้อย ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็กนักเรียน โดยปรับเนื้อหาของหลักสูตร

ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก ปรับหน่วยการเรียนรู้ให้ง่ายในแต่ละระดับชั้นและท้องถิ่น อย่าให้มีความยากต่อเด็กที่มีพื้นฐานทางศาสนาน้อย ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาเห็นว่าควรแก้ปัญหาคือวิชาอัลกุรอานหากว่าเด็กไม่มีพื้นฐานจริงๆ ก็อนุญาตให้ปรับลดศูเราะห์ที่ยากๆ มาเป็นศูเราะห์ที่ง่ายๆ ได้เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก ปรับเนื้อหาหลักสูตรได้ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของเด็ก ครูสามารถปรับแก้หลักสูตรรายแผน ปรับเนื้อหาเข้ากับตัวเด็ก ไม่จำเป็นต้องเรียนครบทุกสาระ แต่ทำอย่างไรให้สอนคนให้เป็นคนดี ตามศักยภาพ ให้เหมาะสมกับคน เน้นการสอนคน อย่าสอนหนังสือและอย่าเน้นวัดผล อย่าสอนแบบการลงทุนที่สูญเปล่า ลงทุนแล้วให้ได้กลับมาบ้าง เหมือนกับวิชาอัลกุรอานสอนแล้วสมควรให้เด็กได้อัลกุรอานบ้างก็ยังมีดีกว่าไม่ได้อะไรเลย และวิชาอิสลามศึกษาอย่าลืมนว่าเป็นการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ไม่ใช่เน้นสอนให้เด็กเป็นอูลามายหรือนักปราชญ์ ดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาได้ให้ความเห็นไว้คือ

“ปรับเนื้อหาหลักสูตรได้ ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของเด็ก โดยเฉพาะวิชา

อัลกุรอาน ครูสามารถปรับแก้หลักสูตรรายแผน ปรับเนื้อหาเข้ากับตัวเด็ก ไม่จำเป็นต้องเรียนครบทุกสาระ แต่ทำอย่างไรให้สอนคนให้เป็นคนดี ตามศักยภาพ ให้เหมาะสมกับคน เน้นการสอนคน อย่าสอนหนังสือและอย่าเน้นวัดผล อย่าสอนแบบการลงทุนที่สูญเปล่า ลงทุนแล้วให้ได้กลับมาบ้าง เหมือนกับวิชาอัลกุรอานสอนแล้วสมควรให้เด็กได้อัลกุรอานบ้างก็ยังมีดีกว่าไม่ได้อะไรเลย และวิชาอิสลามศึกษาอย่าลืมนว่าเป็นการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ไม่ใช่เน้นสอนให้เด็กเป็นอูลามายหรือนักปราชญ์ นักวิชาการ”

(หรน หัสมา, 10 เมษายน 2556)

“เด็กหากไม่มีพื้นฐานทางศาสนาเลย ก็ปรับลดเนื้อหาไม่ได้ ต้องสอนและเรียนให้ครบตามหลักสูตรเพื่อให้ได้เรียนรู้ครบทุกกระบวนการ ทุกสาระการเรียนรู้ หากจะปรับก็ปรับเฉพาะนักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนจริงๆ และครูต้องสอนดีเนื้อหา สอนพิเศษ ให้นักเรียนมีความรู้ครบตามหลักสูตร ให้เข้าใจในเนื้อหา และปฏิบัติได้”

(สุริยา ปันจอร์, 10 เมษายน 2556)

#### 4. ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

4.1 ปัญหาไม่มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่มีการนิเทศอิสลามศึกษา ขาดการดูแลติดตามการเรียนการสอนเพื่อให้มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของนักเรียนครู และไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจนในการนิเทศอิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาเห็นว่าควรแก้ปัญหาคือ ควรมีการจัดประชุม สัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเชิญผู้บริหารมารับฟังปัญหา ให้ความรู้แนวคิด นำเสนอปัญหาต่อผู้บริหารระดับสูงให้แก้ปัญหาและมาร่วมขับเคลื่อน อนุกรมวิเทศ หรือให้มีศึกษานิเทศก์ หากผู้บริหารเห็นด้วยหรือขับเคลื่อนก็จะสามารถแก้ปัญหาขาดศึกษานิเทศก์ได้และเสนอให้มีหน่วยงาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เป็นกิจลักษณะและมีงบประมาณพร้อม ในระดับกระทรวง หรือ สพฐ หรือ สพม รับผิดชอบดูแลอิสลามศึกษาทั่วประเทศและ ดูแลทั้งระบบ และมีศูนย์อิสลามศึกษาของระดับมัศึกษามาดูแลเรื่องอิสลามศึกษาทั้งจังหวัดผ่านคณะกรรมการศูนย์ ให้มีการจัดตั้งคณะนิเทศกันเองโดยการรวมครูอิสลามศึกษาทุกโรงเรียนมาเป็นคณะกรรมการ หรือคณะทำงานร่วมกัน ทำเป็นนิเทศเครือข่ายนิเทศกันเอง เพราะครูเป็นผู้รู้ปัญหาและรู้ว่าจะสามารถพัฒนาได้อย่างไร ช่วยกันดูแล แลกเปลี่ยนเรียนรู้เติมเต็มซึ่งกันและกัน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาได้ให้ความเห็นไว้คือ

“ควรให้มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และมีศูนย์อิสลามศึกษาของระดับมัศึกษามาดูแลเรื่องอิสลามศึกษาทั้งจังหวัดผ่านคณะกรรมการศูนย์”

(อารีย์ ตาเอ็น, 10 เมษายน 2556)

“หากไม่มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ก็ควรให้มีศูนย์อิสลามศึกษาของ สพม . 16 ดูแลเรื่องอิสลามศึกษาทั้งจังหวัด หรือคุยกับ สพม . 16 โดยคุยกับ ผอ .สุวิทย์ นิจสุริพันธ์ โรงเรียนสตูลวิทยา ในฐานะประธานโรงเรียนมัธยมจังหวัดสตูลให้หารือกับผู้อำนวยการ เขตพื้นที่มัธยมศึกษาให้มีการจัดตั้งในรูปแบบของศูนย์ส่วนหน้าอิสลามศึกษา”

(สุวัจน์ มალიณี, 10 เมษายน 2556)

“การที่ไม่มีศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา แก้ปัญหาโดยมีการจัดตั้งคณะนิเทศกันเองโดยการรวมครูอิสลามศึกษาทุกโรงเรียนมาเป็นคณะกรรมการหรือ

คณะทำงานร่วมกัน ทำเป็นนิเทศเครือข่ายนิเทศกันเอง เพราะครูเป็นผู้รู้ปัญหาและรู้ว่าจะสามารถพัฒนาได้อย่างไร ช่วยกันดูแล แลกเปลี่ยนเรียนรู้เติมเต็มซึ่งกันและกัน”

(หรณ หัสมา, 10 เมษายน 2556)

“ควรมีให้ศึกษานิเทศก์อิสลามศึกษาที่เชี่ยวชาญอิสลามศึกษาในทุกระดับไม่เฉพาะแต่ระดับมัธยมศึกษา ตั้งแต่ ส. พป. สพม. และ สพฐ. ต้องออกแบบพัฒนาศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่ให้มีความสามารถในการนิเทศอิสลามศึกษา จัดหลักสูตรพัฒนาให้เข้มข้นทั้งทางวิชาการ และศึกษาดูงานสถานที่ทางประวัติศาสตร์ของอิสลาม”

(อะหมาดสุกรี มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“ควรมีการจัดประชุม สัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเชิญผู้บริหารมารับฟังปัญหา ให้ความรู้แนวคิด นำเสนอปัญหาต่อผู้บริหารระดับสูงให้แก้ปัญหา และมาร่วมขับเคลื่อนการนิเทศ หรือให้ศึกษานิเทศก์ หากผู้บริหารเห็นด้วยหรือขับเคลื่อนก็จะสามารถแก้ปัญหาขาดศึกษา นิเทศก์ได้และ ผมขอเสนอให้มีหน่วยงานและเป็นหน่วยงานที่เป็นกิจลักษณะและมีงบประมาณพร้อม ในระดับกระทรวง หรือ สพฐ หรือ สพม รับผิดชอบดูแลอิสลามศึกษาทั่วประเทศ ดูแลทั้งระบบและตราบใดที่ไม่มีหน่วยงานของอิสลามศึกษาเป็นกิจลักษณะก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาของอิสลามศึกษาได้”

(สุริยา ปันจอร์, 10 เมษายน 2556)

4.2 ปัญหาหลักสูตรขาดการดูแลตั้งแต่ขั้นตอนในการร่าง นำมาใช้ และประเมินผลการใช้ และขาดการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกระดับชั้นเมื่อเรียนถึงขั้นสูงสุด คือ มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยหน่วยงานภายนอก ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาเห็นว่าควรแก้ปัญหาคือจำเป็นต้องให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ควรมีการวัดผลประจำปีเมื่อเรียนจบหลักสูตรชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งในด้านปฏิบัติศาสนกิจ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การวัดผลผลสัมฤทธิ์ให้คณะครูร่วมกันจัดทำข้อสอบ ร่วมกันจัดสอบตนเองและครูควรรวมตัวกันพบปะ และเชิญผู้บริหารมารับฟังปัญหา ให้ความรู้แนวคิด นำเสนอปัญหาต่อผู้บริหารระดับสูงให้แก้ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาการประเมินผลของครูดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาได้ให้ความเห็นไว้คือ

“การติดตามผลการใช้หลักสูตรหรือการการวัดและประเมินผลเป็นเรื่องสำคัญว่า สอนไปแล้วได้ผลหรือไม่ พบปัญหาใดบ้างในการจัดการเรียนการสอน การรู้ผลสัมฤทธิ์จะได้นำมา ปรับปรุงการเรียนการสอน ควรให้มีการวัดผลประจำปีเมื่อเรียนจบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งในด้านปฏิบัติศาสนกิจ การนำไปใช้ในชีวิตประจำ วัน การปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมและที่สำคัญอย่าเอาคะแนนมาเป็นตัวตั้งและแรงจูงใจในการเรียนแต่สร้างเจตคติ ที่ดีของนักเรียนให้มีความอยากเรียนและตั้งใจเรียนเป็นดีที่สุด”

(อารีย์ ตาเอ็น, 10 เมษายน 2556)

“เวลาร่างหรือประเมินผลหลักสูตรควรให้เอาคนหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรเช่น ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้นำศาสนาตลอดจนนักเรียนมาร่วมคิดร่วม ประเมินและหาข้อปรับปรุง”

(สุวัจน์ มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“การวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ควรให้ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน ประชุมร่วมกับครูเสนอไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่มัธยม ศึกษาเพื่อนำอิสลามศึกษาบรรจุเข้าไปในการสอบ o-net และในการวัดผลผลสัมฤทธิ์ให้คณะครูร่วมกัน จัดทำข้อสอบ ร่วมกันจัดสอบกันเอง และครู ควรทำวิจัยปีละหนึ่งเรื่องในด้านปัญหาการเรียนรู้อย่าง เช่น ปัญหาที่นักเรียนไม่เข้าเรียน นักเรียนไม่มี พื้นฐานด้านศาสนา นักเรียนไม่ละหมาด เป็นต้น”

(หรณ หัสมา, 10 เมษายน 2556)

“แนวทางคือควรจัดให้มีการพัฒนาข้อสอบอิสลามศึกษาของทุกๆ โรงเรียนร่วม กัน และในระดับเขตพื้นที่”

(อะหมาดสุกรี มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“ขาดการประเมินหลักสูตรไม่ได้ ต้องมีการติดตามชี้เ ณะ จำเป็นให้มีหน่วยงาน รับผิดชอบและครูควรรวมตัวกันพบปะและเชิญผู้บริหารมารับฟังปัญหา ให้ความรู้แนวคิดว่า เสนอ ปัญหาต่อผู้บริหารระดับสูงให้แก้ปัญหาความต้องการในการพัฒนาการประเมินผลของครู”

(สุริยา ปันจอร์ , 10 เมษายน 2556)

### 4.3.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

1. ให้มีการวัดผลประจำปีเมื่อจบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อต้องการดูแลผลสัมฤทธิ์ในทุกๆด้าน

“ขอให้มีการวัดผลประจำปีเมื่อจบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อต้องการดูแลผลสัมฤทธิ์ในทุกๆด้านและครูควรปรับปรุงตัวเองให้มีเทคนิคการสอนให้ทันสมัย ครูปรับวิธีสอนให้นักเรียนอยากเรียนและใช้จิตวิทยาในการสอน”

(อารีย์ ตาเอ็น, 10 เมษายน 2556)

2. ครูควรเน้นสอนคนให้เป็นคนดีตามศักยภาพ ครูควรสอนคนให้มากกว่าสอนหนังสือ พยายามสอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตเด็ก สอนอิสลามให้ครบวงจรให้นักเรียนได้รับความรู้ครบทุกเรื่อง

“ครูผู้สอนคือผู้ บริหารหลักสูตรให้ได้ครบกระบวนการและพยายามสอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตเด็ก สอนอิสลามให้ครบวงจรให้นักเรียนได้รับความรู้ครบทุกเรื่อง”

(สุวัจน์ มาลินี, 10 เมษายน 2556)

“ในการสอนอย่าเน้นการวัดผลแต่เน้นสอนคน ทำอย่างไรสอนคนให้เป็นคนดีตามศักยภาพ ครูควรสอนคนให้มากกว่าสอนหนังสือ ขยายความเป็นคน สอนคนให้มีกฎระเบียบ รู้จักข้อตกลง สอนนักเรียนให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ เมื่อคนเป็นคนที่สมบูรณ์แล้วศาสนาก็จะมาเอง วิชานิสลามศึกษาอย่าลืม ว่าเป็นการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ไม่ใช่เน้นสอนให้เด็กเป็นอุลามาอ์หรือนักปราชญ์ นักวิชาการ”

(หรน หัสมา, 10 เมษายน 2556)

3. ให้มีการพัฒนาหลักสูตรหลังการนำหลักสูตรไปใช้

“หลังการนำหลักสูตรไปใช้ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญ ให้เก็บปัญหาที่พบให้มากที่สุด เพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้นและถึงแม้หลักสูตรจะดีแต่หากครูไม่

พัฒนาตัวเองให้มีประสิทธิภาพในการสอน ผลสัมฤทธิ์ คุณลักษณะพึงประสงค์ตามหลักสูตรก็ไม่เกิดแต่อย่างใด”

(อะหมาดสุกรี มาลินี, 10 เมษายน 2556)

4.ให้มีหน่วยงานและเป็นหน่วยงานที่เป็นกิจลักษณะและมีงบประมาณพร้อม ในระดับกระทรวง เช่น สพฐ. หรือ สพม. รับผิดชอบดูแลอิสลามศึกษาทั่วประเทศ

“ผมขอเสนอให้มีหน่วยงานและเป็นหน่วยงานที่เป็นกิจลักษณะและมีงบประมาณพร้อม ในระดับกระทรวง เช่น สพฐ. หรือ สพม. รับผิดชอบดูแลอิสลามศึกษาทั่วประเทศ ดูแลทั้งระบบและตราบใดที่ไม่มีหน่วยงานของอิสลามศึกษาเป็นกิจลักษณะก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาของอิสลามศึกษาได้”

(สุริยา ปันจอร์ , 10 เมษายน 2556)

Prince of Songkla University  
Pattani Campus